

CSALÁDJOGI TÖRVÉNY

(A SZK Hivatalos Közlönye, 18/2005. szám és 72/2011. - másik törvény)

Első rész ALAPRENDELKEZÉSEK

A törvény tartalma

1. szakasz

Ez a törvény a házasságot és a házassági viszonyokat, az élettársi viszonyokat, a gyermekek és a szülők viszonyát, az örökbefogadást, a nevelőszülői jogviszonyt, a gyámságot, a gondnokságot, a tartási kötelezettséget, a családi vagyonjogot, a családon belüli erőszak elleni védelmet, a családjogi eljárásokat és a személynevet szabályozza.

A család

2. szakasz

- (1) A család kiemelt állami védelem alatt áll.
- (2) Mindenkinek jogában áll, hogy családi életét tiszteletben tartsák.

A házasság

3. szakasz

- (1) A házasság nő és férfi törvénnyel szabályozott együttélése.
- (2) Házasság csak a házasulók szabad akarata alapján köthető.
- (3) A házastársak egyenjogúak.

Az életközösség

4. szakasz

- (1) Az életközösség olyan nő és férfi tartósabb együttélése, akiknél nincs házassági akadály (élettársak).
- (2) Az élettársaknak az e törvényben előírt feltételekkel házastársi jogaik és kötelezettségeik vannak.

Gyermekvállalás, anya és gyermek

5. szakasz

- (1) A nő szabadon dönt a gyermekvállalásról.
- (2) Az anya és a gyermek kiemelt állami védelem alatt áll.

A gyermek

6. szakasz

- (1) A gyermekkel kapcsolatos összes tevékenység során mindenki köteles a gyermek érdekeit szem előtt tartani.
- (2) Az állam köteles megtenni minden szükséges intézkedést, hogy megvédje a gyermeket az elhanyagolástól, a testi, szexuális és érzelmi zaklatástól, továbbá a kizsákmányolás bármilyen formájától.
- (3) Az állam köteles tiszteletben tartani, óvni és fejleszteni a gyermek jogait.
- (4) A házasságon kívül született gyermek ugyanolyan jogokat élvez, mint a házasságban született.
- (5) Az örökbe fogadott gyermeknek az örökbefogadóval szemben ugyanolyan jogai vannak, mint a gyermeknek szüleivel szemben.
- (6) Az állam -hacsak lehetséges - köteles biztosítani a szülői gondoskodást nélkülöző gyermek számára a családi védelmet.

A szülők

7. szakasz

- (1) A szülői felügyelet az anyát és az apát együttesen illeti meg.
- (2) A szülők a szülői felügyelet gyakorlásában egyenjogúak.
- (3) Tilos a szülői felügyelettel való visszaélés.
- (4) Az örökbefogadók jogállása ugyanolyan, mint a szülőké.

A tartás

8. szakasz

- (1) A tartás az e törvényben kijelölt családtagoknak joga és kötelessége.
- (2) A tartási jogról való lemondásnak nincs joghatása.

Vagyonjogi viszonyok

9. szakasz

A családi vagyonjogi viszonyokat törvény szabályozza, de e törvénnyel összhangban megegyezés útján is szabályozhatók.

A családon belüli erőszak

10. szakasz

(1) Tilos a családon belüli erőszak.

(2) A törvénnyel összhangban mindenkinek joga van a családon belüli erőszak elleni védelemre.

A nagykorúság és a cselekvőképesség

11. szakasz

(1) A nagykorúság a 18. év elérésével beálló állapot.

(2) A teljes jogi cselekvőképesség nagykorúvá válással és bírósági engedély alapján nagykorúvá válás előtti házasságkötéssel következik be.

(3) A bíróság engedélyezheti a jogilag teljes cselekvőképessé válást olyan 16 évesnél idősebb kiskorú szülő esetében, aki testileg és értelmileg elég érett ahhoz, hogy önállóan gondoskodjon saját személyiségéről, jogairól és érdekeiről.

(4) A bíróság a 2. és 3. bekezdésben említett engedélyről nemperes eljárásban dönt.

A gyámhatóság

12. szakasz

(1) A család védelmével és megsegítésével, továbbá a gyámsággal és gondnoksággal kapcsolatos ügyeket e törvény értelmében a szociális központ (a továbbiakban: gyámhatóság) intézi.

(2) Amikor a gyámhatóság az e törvényben kijelölt ügyekben közigazgatási ügyként dönt, megbízottként intézkedik.

(3) A gyámhatóság munkaszervezését, szakmunka-szabványait, nyilvántartásainak és dokumentációjának a tartalmát és vezetési módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

A személynév

13. szakasz

- (1) Mindenkinek joga van a személynévre.
- (2) A személynévre való jog születéskor keletkezik.
- (3) A személynév az e törvényben megállapított feltételekkel változtatható meg.

Felügyelet

14. szakasz

- (1) A gyámhatóság munkájára a családjogi kérdésekben illetékes minisztérium felügyel.
- (2) A gyámhatóság szakmunkájára a családjogi kérdésekben illetékes minisztérium felügyel.
- (3) A gyámhatóság szakmunkájára való felügyelés módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

Második rész A HÁZASSÁG

I A HÁZASSÁGKÖTÉS

Másneműség, szándéknyilatkozat és illetékesség

15. szakasz

Házasságot két eltérő nemű személy köthet az anyakönyvvezető előtt tett szándéknyilatkozattal.

Együttélés

16. szakasz

A házasságot a házastársak együttélésük érdekében kötik.

A házasságkötés akadályai

Korábbi házasság fennállása

17. szakasz

Nem köthet házasságot az, akinek korábbi házassága fennáll.

A belátási képesség hiánya

18. szakasz

Nem köthet házasságot az, akinek hiányzik az ehhez szükséges belátási képessége.

Vérrokonság

19. szakasz

Nem köthetnek házasságot egyenes ági rokonok, az oldalági rokonok közül pedig a testvérek és féltestvérek, testvér a testvérének gyermekével, testvérek gyermekei, illetve féltestvérek gyermekei.

Örökbefogadáson alapuló rokonság

20. szakasz

Az örökbefogadáson alapuló rokonság ugyanolyan házassági akadály, mint a vérrokonság.

Házasságkötésen alapuló rokonság

21. szakasz

(1) Nem kötnek házasságot, akik házasságkötés alapján első fokú egyenes ági rokonok: az após és menyje, a vő és anyósa, a mostohaszülő és mostohagyermek.

(2) A bíróság indokolt okokból engedélyezheti az 1. bekezdésben említett személyek házasságkötését.

Gyámság, gondnokság

22. szakasz

A gyám, gondnok nem köthet házasságot a gyámsága, gondnoksága alatt állóval.

Kiskorúság

23. szakasz

(1) Nem köthet házasságot az, aki még nem töltötte be 18. életévét.

(2) A bíróság indokolt okokból engedélyezheti a 16 évesnél idősebb kiskorú házasságkötését, ha a kiskorú testileg és értelmileg elég érett a házasságból eredő jogok gyakorlásához, illetve köteleességek teljesítéséhez.

Akaratszabadság

24. szakasz

Nem köthet házasságot az, akinek nincs meg az akaratszabadsága.

II A HÁZASSÁG HATÁSAI

Együttélés, megbecsülés, segítségnyújtás

25. szakasz

A házastársak kötelesek együtt élni, megbecsülni és segíteni egymást.

A munka és a foglalkozás megválasztása

26. szakasz

A házastársak függetlenek munkájuk és foglalkozásuk megválasztásában.

A lakóhely és a közös háztartás

27. szakasz

A házastársak egyetértésben választják meg lakóhelyüket és döntenek közös háztartásuk vezetéséről.

Az eltartás

28. szakasz

A házastársak az e törvényben előírt feltételekkel kötelesek egymást eltartani.

Vagyonjogi viszonyok

29. szakasz

(1) A házastársaknak közös és különvagyonuk lehet.

(2) A házastársak az e törvényben előírt feltételekkel házassági szerződés révén szabályozhatják vagyonjogi viszonyaikat.

III A HÁZASSÁG MEGSZŪNÉSE

A házasság megszűnésének módjai

30. szakasz

(1) A házasság a házastárs(ak) halálával, érvénytelenítéssel és felbontással szűnhet meg.

(2) A házasság érvénytelenítés vagy felbontás esetén az érvénytelenítő, illetve bontóítélet jogerőre emelkedésének a napján szűnik meg.

(3) A házasság e törvénnyel összhangban akkor szűnik meg érvénytelenítéssel, ha semmis vagy megtámadható.

A házasság semmissége

Másneműség, szándéknyilatkozat és illetékesség

31. szakasz

A házasság semmis, ha azonos nemű személyek kötötték, ha szándéknyilatkozatuk nem volt egybehangzó, ha a házasságot nem anyakönyvvezető előtt kötötték.

Együttélés

32. szakasz

(1) A házasság semmis, ha nem a házastársak együttélése végett kötötték.

(2) A jelen szakasz 1. bekezdésébe foglalt személyek közötti házasság nem érvénytelenítendő, ha az együttélés utólag létrejön.

Korábbi házasság fennállása

33. szakasz

(1) A házasság semmis, ha megkötésekor bármelyik házastárs korábbi házassága fennállt.

(2) Az új házasság nem érvénytelenítendő, ha a korábbi házasság időközben megszűnt.

A ítélő képesség hiánya

34. szakasz

(1) A házasság semmis, ha olyan személy kötötte, akinek hiányzik a ítélő képessége.

(2) Ha az 1. bekezdésben említett személy ítélő képtelensége utólag megszűnik, a házasság megtámadható.

Rokonság

35. szakasz

(1) A házasság semmis, ha olyan vérrokonok, örökbe fogadáson alapuló rokonok vagy házasságon alapuló rokonok kötötték, akiknek tilos a házasságkötés.

(2) Az 1. bekezdésben említett házasságon alapuló rokonok házassága indokolt okok esetén nem feltétlenül érvénytelenítendő.

Gyámság, gondnokság

36. szakasz

A házasság semmis, ha gyám, gondnok kötötte a gyámsága, gondnoksága alatt állóval.

A házasság megtámadhatósága

Kiskorúság

37. szakasz

(1) A házasság megtámadható, ha kiskorú kötötte bírósági engedély nélkül.

(2) A kiskorú házassága a 23. szakasz 2. bekezdése szerinti feltétel megléte esetén nem feltétlenül érvénytelenítendő.

Kényszer

38. szakasz

(1) A házasság megtámadható, ha bármelyik házasuló kényszer hatására kötötte.

(2) Kényszer áll fenn, ha a másik házasuló vagy harmadik személy erővel vagy fenyegetéssel indokolt félelmet vált ki a házasulóban, s az ezért egyezik bele a házasságkötésbe.

(3) A félelem akkor tekintendő indokoltnak, ha a körülményekből kitűnik, hogy egyik vagy másik házasuló, illetve harmadik személy életét, testi épségét vagy más javát veszély fenyegeti.

Tévedés

39. szakasz

(1) A házasság megtámadható, ha bármelyik házasuló a másik házasuló személyében vagy valamely lényeges tulajdonságában való tévedés miatt egyezett bele a házasságkötésbe.

(2) Személyben való tévedés áll fenn, ha a házasuló úgy gondolja, hogy egy bizonyos személlyel köt házasságot, de valójában más személlyel köti (természetes személyben való tévedés), illetve ha azzal köt házasságot, akivel akart, de az a személy nem az, akinek kiadta magát (polgári személyben való tévedés), a tévedésben levő házasuló pedig nem kötött volna házasságot, ha ezt tudja.

(3) Lényeges tulajdonságban való tévedés áll fenn, ha olyan tulajdonságról van szó, amely miatt a tévedésben levő házasuló nem kötött volna házasságot, ha tudott volna róla.

A házasság felbontása

Egyező akaratnyilvánítással

40. szakasz

(1) A házastársaknak akkor van joguk a házasság felbontására, ha írásos megegyezést kötnek a felbontásról.

(2) A házasságfelbontási megegyezésnek kötelezően tartalmaznia kell a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó írásos megegyezést és a közös vagyon megosztásáról szóló írásos megegyezést.

(3) A szülői felügyelet gyakorlásáról szóló megegyezés közös szülői felügyeletről szóló megegyezésként vagy önálló szülői felügyeletről szóló megegyezésként köthető.

Kereset alapján

41. szakasz

A házasság felbontására bármelyik házastárs jogosult, ha házasetük teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott, vagy ha együttélésük objektív okok miatt lehetetlen.

Harmadik rész A GYERMEK ÉS A SZÜLŐK VISZONYA

I A GYERMEK CSALÁDI JOGÁLLÁSA

1. Anyaság és apaság

Anyaság

42. szakasz

A gyermek anyja az a nő, aki őt szülte.

Az anyaság bírósági megállapítása

43. szakasz

(1) Ha a gyermeket szülő nő nincs bejegyezve a születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként, anyasága jogerős bírósági ítélettel megállapítható.

(2) Az anyaság megállapítására a gyermek és az a nő jogosult, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja.

Az anyaság vélelmének a megtámadása

44. szakasz

(1) A születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként bejegyzett nő anyaságának vélelme megtámadható.

(2) Az anyaság vélelmének megtámadására a következők jogosultak: a gyermek, a születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként bejegyzett nő, az a nő, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja, ha

ugyanazzal a keresettel saját anyaságának a megállapítását is kéri, továbbá az a férfi, aki e törvény értelmében a gyermek apjának tekintendő.

(3) A jogerős bírósági ítélettel megállapított anyaság nem támadható meg.

(4) Az anyaság a gyermek örökbe fogadását követően nem támadható meg.

(5) Az anyaság a gyermek halála után nem támadható meg.

Apaság

45. szakasz

(1) A házasságból született gyermek vélelmezett apja a gyermek anyjának a férje.

(2) Ha a gyermek a házasság megszűnését követő 300 napon belül született, a gyermek vélelmezett apja a gyermek anyjának az illető házasságbeli férje, ha a házasság a férj halála miatt szűnt meg, és az anya ez alatt az idő alatt nem kötött új házasságot.

(3) Az új házasságból született gyermek vélelmezett apja a gyermek anyjának e házasságbeli férje.

(4) A házasságon kívül született gyermek vélelmezett apja az a férfi, aki apai elismerő nyilatkozatot tesz vagy akinek az apaságát jogerős bírósági ítélet állapítja meg.

Ki ismerheti el az apaságot

46. szakasz

Az apaságot 16 évesnél idősebb férfi ismerheti el, ha megvan a kellő belátási képessége.

Mikor ismerhető el az apaság

47. szakasz

(1) Az apaság csak akkor ismerhető el, ha a gyermek az elismerés pillanatában él.

(2) Kivételesen a gyermek születése előtt adott apai elismerő nyilatkozatnak is van joghatása, ha a gyermek élve születik.

Az anya hozzájárulása

48. szakasz

(1) Az apaság elismeréséhez hozzá kell járulnia az anyának, ha betöltötte 16. évét, és megvan az ehhez szükséges belátási képessége.

(2) Ha az anya nem adhatja hozzájárulását, elegendő a gyermek hozzájárulása, ha a 49. szakasz 1. bekezdése értelmében adta.

A gyermek hozzájárulása

49. szakasz

(1) Az apaság elismeréséhez hozzá kell járulnia a gyermeknek, ha betöltötte 16. évét, és megvan az ehhez szükséges belátási képessége.

(2) Ha a gyermek nem adhatja hozzájárulását, elegendő az anya hozzájárulása.

A gyermek gyámjának hozzájárulása

50. szakasz

Ha sem az anya, sem a gyermek nem adhatja hozzájárulását, az apaság elismeréséhez a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával a gyermek gyámja járul hozzá.

Hogyan tehető apai elismerő nyilatkozat

51. szakasz

(1) Apai elismerő nyilatkozat anyakönyvvezető, gyámhatóság vagy bíróság előtt tehető.

(2) Apai elismerő nyilatkozat végrendeletben is tehető.

Az elismerés visszavonása

52. szakasz

Sem az apai elismerő nyilatkozat, sem az apaság elismeréséhez hozzájáruló nyilatkozat nem vonható vissza.

Az elismerés semmissége

53. szakasz

Mind az apai elismerő nyilatkozat, mind az apaság elismeréséhez hozzájáruló nyilatkozat semmis, ha nem voltak meg a jogérvényességéhez e törvényben előírt feltételek.

Az elismerés megtámadhatósága

54. szakasz

Mind az apai elismerő nyilatkozat, mind az apaság elismeréséhez hozzájáruló nyilatkozat megtámadható, ha kényszerből vagy tévedésből adták.

Az apaság bírósági megállapítása

55. szakasz

- (1) Ha elismeréssel nem állapították meg, az apaság jogerős bírósági ítélettel is megállapítható.
- (2) Az apaság megállapításának a joga a gyermeket, az anyát és azt a férfit illeti meg, aki állítja, hogy ő a gyermek apja.

Az apaság véelmének megtámadása

56. szakasz

- (1) A születési anyakönyvbe a gyermek apjaként bejegyzett férfi apaságának véelme megtámadható.
- (2) Az apaság véelmének megtámadására a következők jogosultak: a gyermek, a gyermek anyja, a gyermek anyjának férje, továbbá az a férfi, aki állítja, hogy ő a gyermek apja, ha ugyanazzal a keresettel saját apaságának a megállapítását is kéri.
- (3) A jogerős bírósági ítélettel megállapított apaság nem támadható meg.
- (4) Az elismeréssel megállapított apaságot nem támadhatják meg azok, akik hozzájárultak az apaság elismeréséhez.
- (5) Az apaság a gyermek örökbe fogadását követően nem támadható meg.
- (6) Az apaság a gyermek halála után nem támadható meg.

2. Az anyaság és az apaság orvosi segédlettel létrejött fogamzás esetén

Anyaság

57. szakasz

- (1) Az orvosi segédlettel fogant gyermek anyja az a nő, aki őt szülte.
- (2) Ha a gyermek orvosi segédlettel, adományozott petesejt révén fogant, a petesejtdonor nő anyasága nem állapítható meg.

Apaság

58. szakasz

- (1) Az orvosi segédlettel fogant gyermek apja az anya férje, ha a mesterséges megtermékenyítés eljárásába írásban beleegyezett.
- (2) Az orvosi segédlettel fogant gyermek apjaként az anya élettársa is vélelmezhető, ha a mesterséges megtermékenyítés eljárásába írásban beleegyezett.
- (3) Az 1. és 2. bekezdés értelmében vélelmezett apaság nem támadható meg.

(4) Az a férfi, aki az 1. és 2. bekezdés értelmében a gyermek apjának tekintendő, csak akkor támadhatja meg az apaságot, ha a gyermek nem mesterséges megtermékenyítés útján fogant.

(5) Ha a gyermek orvosi segédlettel, adományozott ondósejt révén fogant, az ondósejtdonor apasága nem állapítható meg.

II A SZÜLŐI FELÜGYELET ALATT LEVŐ GYERMEK

1. A gyermek jogai

Eredet

59. szakasz

(1) A gyermeknek életkorára való tekintet nélkül joga van tudni, kik a szülei.

(2) A gyermeknek azt a jogát, hogy tudja, kik a szülei, csak e törvény korlátozhatja.

(3) A gyermek 15. életévének betöltése után, ha megvan a belátási képessége, betekinthez a születési anyakönyvbe és az eredetére vonatkozó egyéb dokumentumokba.

Együttélés a szülőkkel

60. szakasz

(1) A gyermeknek joga van együtt élni szüleivel és arra, hogy mindenekelőtt a szülei gondoskodjanak róla.

(2) A gyermeknek az a joga, hogy együtt éljen szüleivel, csak bírósági döntés alapján korlátozható, ha a gyermek érdekei ezt követelik.

(3) A bíróság akkor dönthet úgy, hogy a gyermeket el kell választani szüleitől, ha megvannak a szülői felügyelet megszüntetésének vagy korlátozásának az okai, vagy ha erőszak van a családon belül.

(4) Ha a gyermek betöltötte 15. életévét, és megvan a szükséges belátási képessége, eldöntheti, hogy melyik szülőjével kíván élni.

Kapcsolattartás

61. szakasz

(1) A gyermeknek joga van arra, hogy személyes kapcsolatban legyen azzal a szülőjével, akivel nem él együtt.

(2) A gyermeknek a különélő szülővel való kapcsolattartási joga csak bírósági döntéssel korlátozható, ha a gyermek érdekei ezt követelik.

(3) A bíróság akkor dönthet úgy, hogy a gyermeknek a különélő szülővel való kapcsolattartási jogát korlátozza, ha megvannak a szülői felügyelet megszüntetésének vagy korlátozásának az okai, vagy ha erőszak van a családon belül.

(4) Ha a gyermek betöltötte 15. életévét, és megvan a szükséges belátási képessége, eldöntheti, hogy tartja-e a kapcsolatot különélő szülőjével.

(5) A gyermeknek joga van arra, hogy tartsa a kapcsolatot rokonaival és más, hozzá közel álló személyekkel, ha ezt a jogát nem korlátozza bírósági döntés.

A gyermek fejlődése

62. szakasz

(1) A gyermeknek joga van a lehető legjobb egészségügyi és életfeltételekre ahhoz, hogy szabályosan és sokoldalúan fejlődhessen.

(2) Ha a gyermek betöltötte 15. életévét, és megvan a szükséges belátási képessége, beleegyezhet az orvosi beavatkozásba.

A gyermek oktatása

63. szakasz

(1) A gyermeknek joga van a képességeinek, vágyainak és hajlamainak megfelelő oktatásra.

(2) Ha a gyermek betöltötte 15. életévét, és megvan a szükséges belátási képessége, eldöntheti, hogy milyen középiskolába fog járni.

A gyermek cselekvőképessége

64. szakasz

(1) A 14 évesnél fiatalabb gyermek (fiatalabb kiskorú) csak olyan jognyilatkozatokat tehet, amelyekkel kizárólag előnyt szerez, továbbá amelyekkel sem jogokat, sem kötelezettségeket nem szerez, illetve amelyek csekély jelentőségűek.

(2) A 14 évesnél idősebb gyermek (idősebb kiskorú) az 1. bekezdésben említett jognyilatkozatokon kívül szüleinek előzetes vagy utólagos jóváhagyásával, illetve a 193. szakasz 3. bekezdése szerinti jognyilatkozatok esetében a gyámhatóság jóváhagyásával minden egyéb jognyilatkozatot tehet.

(3) A 15 évesnél idősebb gyermek a munkája révén szerzett keresetének vagy vagyonának a kezelésével, illetve a vele való rendelkezéssel kapcsolatban tehet jognyilatkozatokat.

(4) A gyermek más jognyilatkozatokat is tehet, ha ezt törvény előíranyozza.

A gyermek véleménye

65. szakasz

- (1) Annak a gyermeknek, aki képes véleményt alkotni, joga van arra, hogy véleményét szabadon kinyilvánítsa.
- (2) A gyermeknek joga van arra, hogy idejében megkapja a véleményalkotáshoz szükséges összes adatot.
- (3) A gyermek véleményének - szem előtt tartva életkorát és érettségét - kellő figyelmet kell szentelni a vele kapcsolatos kérdéseket illetően és a jogairól döntő eljárásokban.
- (4) A 10 évesnél idősebb gyermek szabadon és közvetlenül kifejtheti véleményét minden, az ő jogairól döntő bírósági és közigazgatási eljárásban.
- (5) A 10 évesnél idősebb gyermek egyedül vagy más személy vagy intézmény révén bírósághoz vagy közigazgatási szervhez fordulhat, és segítséget kérhet, hogy érvényesíthesse a szabad véleménynyilvánításra való jogát.
- (6) A bíróság és a közigazgatási szerv a gyermek véleményét az iskola pszichológusával, illetve a gyámhatósággal, a családi tanácsadóval vagy más, a családi viszonyokban való közvetítésre szakosodott intézménnyel, a gyermek által kiválasztott személy jelenlétében állapítja meg.

A gyermek kötelességei

66. szakasz

- (1) A gyermek - életkorával és érettségével összhangban - köteles segíteni szüleinek.
- (2) Ha a gyermek keresethez vagy vagyonból jövedelemhez jut, az e törvényben előírt feltételekkel köteles hozzájárulni saját eltartásának, illetve szülei és kiskorú testvérei eltartásának a költségeihez.

2. A szülői felügyelet

A szülői felügyelet értelme

67. szakasz

A szülői felügyelet joga a szülői kötelességekből ered, és csak a gyermek személyiségének, jogainak és érdekeinek a védelméhez szükséges mértékű.

A szülői felügyelet tartalma

Gondoskodás a gyermekről

68. szakasz

- (1) A szülőknek joguk és kötelességük, hogy gondoskodjanak a gyermekről.

(2) A gyermekről való gondoskodás a következőket foglalja magában: óvás, gondozás, nevelés, oktatás, képviselés, eltartás, a gyermek vagyonának kezelése és e vagyonnal való rendelkezés.

(3) A szülőknek joguk van arra, hogy az oktatási és az egészségügyi intézményektől megkapjanak minden információt a gyermekkel kapcsolatban.

A gyermek óvása és gondozása

69. szakasz

(1) A szülőknek joguk és kötelességük, hogy óvják és gondozzák a gyermeket, azaz, hogy személyesen gondoskodnak életéről és egészségéről.

(2) A szülők nem vethetik alá gyermeküket megalázó eljárásoknak és a gyermek emberi méltóságát sértő büntetéseknek, és kötelesek ők óvni mások ilyen eljárásától.

(3) A szülők iskolába még nem járó gyermeküket nem hagyhatják felügyelet nélkül.

(4) A szülők ideiglenesen csak olyan személyre bízhatják a gyermeket, aki eleget tesz a gyámsági feltételeknek.

A gyermek nevelése

70. szakasz

A szülőknek joguk és kötelességük, hogy gyermekükkel szereteten, bizalmon és kölcsönös megbecsülésen alapuló viszonyt alakítsanak ki, s hogy a gyermeket a családjuk és a társadalom érzelmi, etikai és nemzeti identitásának az elfogadására és értékeinek a tiszteletben tartására neveljék.

A gyermek oktatása

71. szakasz

(1) A szülők kötelesek biztosítani a gyermek általános iskolai oktatását, továbbtanulásáról pedig lehetőségeikhez mérten gondoskodni.

(2) A szülőknek jogukban áll, hogy vallási és etikai meggyőződésükkel összhangban biztosítsák a gyermek oktatását.

A gyermek képviselése

72. szakasz

(1) A szülőknek joguk és kötelességük, hogy minden jognyilatkozatban és minden eljárásban képviseljék a gyermeket cselekvő- és jogképességének a határán túl (törvényes képviselő).

(2) A szülőknek joguk és kötelességük, hogy minden jognyilatkozatban és minden eljárásban képviseljék a gyermeket cselekvő- és jogképességének a határain belül (tetszőleges képviselő).

(3) A szülőknek jogukban áll, hogy a 15 évesnél fiatalabb gyermek által szerzett bevétel kezelésével és a vele való rendelkezéssel kapcsolatban jognyilatkozatokat tegyenek.

A gyermektartás

73. szakasz

A szülőknek joguk és kötelességük, hogy az e törvényben előírt feltételekkel eltartsák gyermeküket.

A gyermek vagyonának kezelése és a vele való rendelkezés

74. szakasz

A szülőknek joguk és kötelességük, hogy az e törvényben előírt feltételekkel kezeljék a gyermek vagyonát, és rendelkezzenek vele.

A szülői felügyelet gyakorlása

A szülői felügyelet közös gyakorlása

75. szakasz

(1) Az együtt élő szülők a szülői felügyeletet közösen és megegyezve gyakorolják.

(2) Ha a szülők nem élnek együtt, és a szülői felügyelet közös gyakorlásáról megállapodást kötnek, a bíróság értékelése szerint pedig a megállapodás a gyermek érdekeit szolgálja, a szülői felügyeletet közösen és megegyezve gyakorolják.

Megállapodás a szülői felügyelet közös gyakorlásáról

76. szakasz

(1) A gyermek szülei a szülői felügyelet közös gyakorlásáról szóló megállapodással írásban rögzítik, hogy a szülői jogokat és kötelességeket közösen, kölcsönösen egyeztetve, a gyermek érdekeit szem előtt tartva gyakorolják, illetve teljesítik.

(2) A szülői felügyelet közös gyakorlásáról szóló megállapodás alkotórésze a gyermek lakóhelyének a kijelölésére vonatkozó megállapodás is.

A szülői felügyelet önálló gyakorlása

77. szakasz

(1) Egyik szülő egyedül gyakorolja a szülői felügyeletet, ha a másik szülő ismeretlen, meghalt, vagy szülői felügyeletétől, illetve cselekvőképességétől teljesen megfosztották.

(2) Egyik szülő egyedül gyakorolja a szülői felügyeletet, ha csak ő él a gyermekkel, és a bíróság még nem döntött a szülői felügyelet gyakorlásáról.

(3) Egyik szülő bírósági döntés alapján egyedül gyakorolja a szülői felügyeletet, ha a szülők nem élnek együtt, és nem kötöttek megállapodást a szülői felügyelet gyakorlásáról.

(4) Egyik szülő bírósági döntés alapján egyedül gyakorolja a szülői felügyeletet, ha a szülők nem élnek együtt, és megállapodást kötöttek a szülői felügyelet közös vagy önálló gyakorlásáról, de a bíróság szerint a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekeit.

(5) Egyik szülő bírósági döntés alapján egyedül gyakorolja a szülői felügyeletet, ha a szülők nem élnek együtt, és megállapodást kötöttek a szülői felügyelet önálló gyakorlásáról, a bíróság szerint pedig ez a megállapodás a gyermek érdekeit szolgálja.

Megállapodás a szülői felügyelet önálló gyakorlásáról

78. szakasz

(1) A szülői felügyelet önálló gyakorlásáról szóló megállapodás a szülők megegyezését tartalmazza arról, hogy közös gyermeküket az egyik szülő neveli, hogy a másik szülő milyen mértékű tartásdíjat köteles fizetni, és hogy a gyermek milyen módon tartja a kapcsolatot másik szülőjével.

(2) A szülői felügyelet önálló gyakorlásáról szóló megállapodás a szülői felügyelet gyakorlását arra a szülőre ruházza, akivel a gyermek él.

(3) A szülői felügyeletet nem gyakorló szülőnek joga és kötelessége, hogy eltartsa a gyermeket, hogy tartsa vele a kapcsolatot, és hogy a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen és megegyezve döntsön a szülői felügyeletet gyakorló szülővel.

(4) E törvény értelmében a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek a következők tekintendők: a gyermek oktatása, nagyobb orvosi beavatkozásai, lakóhelyének megváltozása, nagy értékű vagyonával való rendelkezés.

A szülői felügyelet gyakorlásának ellenőrzése

Megelőző ellenőrzés

79. szakasz

A szülői felügyelet megelőző ellenőrzését a gyámhatóság végzi, amikor e törvénnyel meghatározott illetékességében a szülői felügyelet gyakorlását lehetővé tevő döntéseket hoz.

Korrekciós ellenőrzés

80. szakasz

(1) A szülői felügyelet korrekciós ellenőrzését a gyámhatóság végzi, amikor a szülőket a szülői felügyelet gyakorlásában kiigazító döntéseket hoz.

(2) A gyámhatóság a korrekciós ellenőrzés során olyan döntéseket hoz, amelyekkel:

1. figyelmezteti a szülőket a szülői felügyelet gyakorlásában észlelt hibákra;
2. a szülőket családi tanácsadóba vagy a családi viszonyokban való közvetítésre szakosodott intézménybe utalja beszélgetésre;
3. követeli a szülőktől, hogy adjanak számot a gyermek vagyonának a kezeléséről.

(3) A gyámhatóság a korrekciós ellenőrzés során a törvénnyel összhangban bírósági eljárást is indíthat.

A szülői felügyelet megszüntetése vagy korlátozása

A szülői felügyelet megszüntetése

81. szakasz

(1) Ha a szülő visszaél jogaival, vagy vétkesen elhanyagolja a szülői felügyeletből eredő kötelességeit, szülői felügyelete megszüntethető.

(2) A szülő akkor él vissza szülői felügyeletével, ha:

1. testileg, szexuálisan vagy érzelmileg zaklatja a gyermeket;
2. kizsákmányolja a gyermeket azzal, hogy túlzott munkára, a gyermek erkölcsét, egészségét vagy oktatását veszélyeztető munkára, illetve törvényileg tiltott munkára kényszeríti;
3. a gyermeket bűntettek elkövetésére sarkallja;
4. a gyermeket rossz szokásokra és hajlamokra szoktatja;
5. más módon visszaél a szülői felügyelettel.

(3) A szülő akkor hanyagolja el vétkesen a szülői felügyeletből eredő kötelességeit, ha:

1. elhagyta a gyermeket;
2. egyáltalán nem gondoskodik a vele élő gyermekről;
3. kerüli a nem vele élő gyermek tartását vagy a vele való kapcsolattartást, illetve gátolja a gyermeknek a különélő szülővel való kapcsolattartását;
4. szándékosan és indokolatlanul kerüli az elszállásolási szolgáltatást nyújtó szociális védelmi intézményben elhelyezett gyermekével való együttéléshez szükséges feltételek megteremtését;
5. más módon vétkesen elhanyagolja a szülői felügyeletből eredő kötelességeit.

(4) A szülői felügyelet megszüntetéséről szóló bírósági döntés a szülőtől teljesen megvonja a szülői felügyeletből eredő jogokat és kötelességeket, kivéve a gyermektartási kötelezettséget.

(5) A szülői felügyelet megszüntetéséről szóló bírósági döntés a gyermeknek a családon belüli erőszak elleni védelmére egy vagy több intézkedést is kimondhat.

A szülői felügyelet korlátozása

82. szakasz

(1) Annak a szülőnek, aki lelkiismeretlenül gyakorolja jogait vagy lelkiismeretlenül teljesíti kötelességeit, korlátozható a szülői felügyelete.

(2) A szülői felügyelet korlátozásáról szóló bírósági döntés a szülőtől a szülői felügyeletből eredő jogok vagy kötelességek egyikét vagy némelyikét vonhatja meg, de a gyermektartás kötelességét nem.

(3) A szülői felügyeletet gyakorló szülőtől a gyermek óvásának, gondozásának, nevelésének, oktatásának, képviselésének, vagy vagyona kezelésének és a vele való rendelkezésnek a joga és kötelessége vonható meg.

(4) A szülői felügyeletet nem gyakorló szülőtől a gyermekkel való kapcsolattartás joga és a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való döntés joga vonható meg.

(5) A szülői felügyelet korlátozásáról szóló bírósági döntés a gyermeknek a családon belüli erőszak elleni védelmére egy vagy több intézkedést is kimondhat.

A szülői felügyelet visszaállítása

83. szakasz

A szülő felügyeleti joga visszaállítható, ha megszűnnek a megszüntetését vagy korlátozását kiváltó okok.

A szülői felügyelet megszűnése

Mikor szűnik meg a szülői felügyelet

84. szakasz

(1) A szülői felügyelet megszűnik, ha:

1. a gyermek betölti 18. életévét;
2. a gyermek nagykorúvá válása előtt teljesen cselekvőképessé válik;
3. a gyermeket örökbe fogadják;
4. megszüntetik;
5. a gyermek vagy a szülő meghal.

(2) Nem szűnik meg a szülő szülői felügyelete, ha a gyermeket a szülő házastársa fogadja örökbe.

A szülői felügyelet meghosszabbítása

Mikor lehet szükség a szülői felügyelet meghosszabbítására

85. szakasz

A szülői felügyelet meghosszabbítható a gyermek nagykorúvá válása után is, ha a gyermek betegség vagy testi vagy értelmi fogyatékoság miatt képtelen magáról és jogainak, illetve érdekeinek a védelméről gondoskodni, vagy ha magatartásával veszélyezteti jogait és érdekeit.

Mikor szűnik meg a meghosszabbított szülői felügyelet

86. szakasz

A meghosszabbított szülői felügyelet akkor szűnhet meg, ha megszűnnek a meghosszabbítást kiváltó okok.

A bírósági döntés bejegyzése a nyilvános könyvekbe

87. szakasz

(1) A szülői felügyelet megszüntetéséről, illetve visszaállításáról szóló jogerős bírósági döntést, továbbá a szülői felügyelet meghosszabbításáról és megszűnéséről szóló döntést be kell jegyezni a születési anyakönyvbe.

(2) Ha a gyermeknek van ingatlana, az 1. bekezdés szerinti döntéseket az ingatlan-nyilvántartásba is be kell jegyezni.

Negyedik rész AZ ÖRÖKBEOFOGADÁS

I AZ ÖRÖKBEOFOGADÁS LÉTREJÖTTE

Illetékesség

88. szakasz

Az örökbefogadást a gyámhatóság határozata hozza létre.

Az örökbefogadandó általános alkalmassága

Az örökbefogadandó érdeke

89. szakasz

A gyermek akkor fogadható örökbe, ha ez az ő érdekében áll.

Az örökbefogadandó kiskorúsága

90. szakasz

- (1) Csak kiskorú gyermek fogadható örökbe.
- (2) Három hónaposnál kisebb gyermek nem fogadható örökbe.
- (3) Nem fogadható örökbe a teljesen cselekvőképessé vált kiskorú gyermek.

Az örökbefogadandó családi jogállása

91. szakasz

A gyermek akkor fogadható örökbe, ha:

1. nem élnek a szülei;
2. ismeretlenek vagy ismeretlen helyen tartózkodnak a szülei;
3. szüleinek a szülői felügyeletét megszüntették;
4. szüleit cselekvőképtelennek nyilvánították;
5. szülei hozzájárultak az örökbefogadáshoz.

Vérrokonság

92. szakasz

Nem fogadható örökbe egyenes ági vérrokon, az oldalági rokonok közül pedig az édes- vagy féltestvér.

Örökbefogadáson alapuló rokonság

93. szakasz

- (1) Nem fogadható örökbe a már örökbe fogadott gyermek.
- (2) Az örökbefogadó házas- vagy élettársa örökbe fogadhatja az általa korábban örökbe fogadott gyermeket.

Gyámság

94. szakasz

A gyám nem fogadhatja örökbe a gyámoltat.

Az örökbefogadandó szüleinek a hozzájárulása

95. szakasz

- (1) A gyermek csak szüleinek hozzájárulásával adható örökbe.
- (2) A szülő a gyermek örökbefogadásához az örökbefogadó megnevezésével vagy anélkül járul hozzá.
- (3) A szülő nem járulhat hozzá az örökbefogadáshoz, míg a gyermek meg nem haladja a két hónapos kort.
- (4) A szülő a hozzájárulásról való nyilatkozás napjától számított 30 napon belül visszavonhatja a hozzájárulást.
- (5) A szülő a 4. bekezdés szerinti joggal csak egyszer élhet.

Mikor nincs szükség az örökbefogadandó szülőjének a hozzájárulására

96. szakasz

A szülőnek az örökbefogadáshoz való hozzájárulására nincs szükség, ha:

1. a szülő szülői felügyeletét megszüntették;
2. a szülőtől megvonták azt a jogot, hogy a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben döntsön;
3. a szülő teljesen cselekvőképtelen.

Az örökbefogadandó gyámjának a hozzájárulása

97. szakasz

Ha a gyermek gyámság alatt áll, örökbefogadásához a gyám járul hozzá.

Az örökbefogadandó hozzájárulása

98. szakasz

Az örökbefogadáshoz hozzá kell járulnia a gyermeknek is, ha elmúlt 10 éves, és megvan az ehhez szükséges belátási képessége.

Az örökbefogadó általános alkalmassága

Az örökbefogadó életkora

99. szakasz

(1) Az örökbefogadó és az örökbefogadandó életkorának különbsége nem lehet kisebb 18 évnél, illetve nem lehet nagyobb 45 évnél.

(2) A családjogi kérdésekben illetékes miniszter kivételesen engedélyezheti az örökbefogadást akkor is, ha az örökbefogadó és az örökbefogadandó életkorának a különbsége kisebb 18, illetve nagyobb 45 évnél, ha a gyermek érdekei ezt követelik.

Az örökbefogadó személyi sajátosságai

100. szakasz

(1) Csak olyan személy lehet örökbefogadó, akiről megállapítják, hogy megvannak azok a személyi sajátosságai, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a szülői felügyeletet a gyermek érdekében fogja gyakorolni.

(2) Nem lehet örökbefogadó az a személy:

1. akinek a szülői felügyeletét megszüntették vagy korlátozták;
2. aki teljesen vagy korlátozottan cselekvőképes;
3. akinek olyan betegsége van, amely károsan hathat az örökbefogadandóra;
4. akit a házasság és a család, a nemi szabadság, illetve az élet és a testi épség elleni bűncselekmények körébe tartozó bűncselekmény miatt elítéltek.

Az örökbefogadó családi állapota

101. szakasz

(1) A házas- vagy élettársak együttesen lehetnek örökbefogadók.

(2) Az 1. bekezdéstől függetlenül örökbefogadó lehet a gyermek szülőjének házas- vagy élettársa.

(3) A családjogi kérdésekben illetékes miniszter kivételesen engedélyezheti az örökbefogadást egyedül élő személynek is, ha erre kiemelt indokok utalnak.

Az örökbefogadó felkészítése

102. szakasz

(1) Örökbefogadó csak az lehet, akit külön program alapján felkészítettek az örökbefogadásra, kivéve, ha az örökbefogadó a gyermek szülőjének vagy örökbefogadójának a házas- vagy élettársa.

(2) Az örökbefogadásra felkészítő programot a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

Az örökbefogadó állampolgársága

103. szakasz

(1) Külföldi állampolgár csak akkor lehet örökbefogadó, ha:

1. a hazai állampolgárok közül senki sem vállalja az örökbefogadást;
2. a családjogi kérdésekben illetékes miniszter jóváhagyja az örökbefogadást.

(2) Úgy tekintendő, hogy a hazai állampolgárok közül senki sem vállalja az örökbefogadást, ha az örökbefogadandó adatainak az egységes örökbefogadási nyilvántartásba való bejegyzésétől több mint egy év eltelt.

(3) A családjogi kérdésekben illetékes miniszter kivételesen engedélyezheti külföldi állampolgárnak az örökbefogadást a 2. bekezdés szerinti határidő letelte előtt is, ha ez a gyermek érdekében áll.

II AZ ÖRÖKBEFOGADÁS JOGI HATÁSAI

Az örökbefogadott és az örökbefogadók viszonya

104. szakasz

Örökbefogadással az örökbefogadott és leszármazottai, illetve az örökbefogadók és rokonaik számára ugyanolyan jogok és köteleességek keletkeznek, mint amilyenek a gyermek és szülei, illetve rokonaik között léteznek.

Az örökbefogadott és szülei viszonya

105. szakasz

(1) Örökbefogadással megszűnik a szülők szülői felügyelete, kivéve, ha a gyermeket szülőjének házas- vagy élettársa fogadja örökbe.

(2) Örökbefogadással megszűnnek a gyermeknek a rokonaival szembeni jogai és kötelességei, illetve a rokonoknak az iránta való jogai és kötelességei.

III AZ ÖRÖKBEFOGADÁS MEGSZŪNÉSE

Az örökbefogadás megszűnésének módja

106. szakasz

(1) Az örökbefogadás hatálytalanná nyilvánítással szűnik meg, ha semmis vagy megtámadható.

(2) Az örökbefogadás nem bontható fel.

Az örökbefogadás semmissége

107. szakasz

Az örökbefogadás semmis, ha létesítésekor nem voltak meg a jogérvényességéhez e törvényben előírt feltételek.

Az örökbefogadás megtámadhatósága

108. szakasz

Az örökbefogadás megtámadható, ha létesítésekor a hozzájárulást kényszerből vagy tévedésből adták.

A megszűnés következményei

109. szakasz

Az örökbefogadás megszűntével a gyermekről való gondoskodásról a gyámhatóság dönt.

Ötödik rész A NEVELŐSZÜLŐI JOGVISZONY

I A NEVELŐSZÜLŐI JOGVISZONY LÉTESÍTÉSE

Illetékesség

110. szakasz

(1) A nevelőszülői jogviszonyt a gyámhatóság határozata hozza létre.

(2) A gyámhatóság átmeneti nevelőszülői jogviszonyt is létesíthet.

(3) A nevelőszülői jogviszony létesítésének a feltételeit a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő részletesen.

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek általános alkalmassága

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek érdeke

111. szakasz

Nevelőszülői jogviszony akkor létesíthető, ha ez a gyermek érdekében áll.

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek kiskorúsága

112. szakasz

(1) Nevelőszülői jogviszony akkor létesíthető, ha a gyermek kiskorú.

(2) A meglévő nevelőszülői jogviszony meghosszabbítható, ha a gyermek betölti 18. életévét, de értelmi vagy testi fogyatékos, és képtelen gondoskodni magáról és jogainak védelméről.

A nevelt gyermek családi jogállása

113. szakasz

(1) Nevelőszülői jogviszony akkor létesíthető, ha a gyermek nélkülözi a szülői gondoskodást.

(2) Nevelőszülői jogviszony akkor is létesíthető, ha a gyermek szülői felügyelet alatt áll, de értelmi vagy testi fogyatékos vagy magatartási zavarokkal küzd.

(3) Szülői gondoskodást nélkülöző gyermeknek e törvény értelmében az a gyermek tekintendő, akinek nem élnek a szülei, akinek a szülei ismeretlenek vagy ismeretlen helyen tartózkodnak, akinek a szüleitől megvonták a szülői felügyeletet vagy cselekvőképtelenek, akinek a szülei még nem váltak cselekvőképesé, akinek a szüleitől megvonták a gyermek óvására, gondozására és nevelésére való jogot, továbbá akiről a szülei egyáltalán nem vagy nem megfelelően gondoskodnak.

(4) Ha a nevelőszülőkhöz adandó gyermekek testvérek, lehetőleg azonos nevelőszülőkhöz kell kerülniük.

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek szüleinek hozzájárulása

114. szakasz

(1) Nevelőszülői jogviszony csak a gyermek szüleinek a hozzájárulásával létesíthető.

(2) A nevelőszülői jogviszony létesítéséhez nem kell szülői hozzájárulás, ha a gyermek nélkülözi a szülői gondoskodást.

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek gyámjának hozzájárulása

115. szakasz

Ha a gyermek gyámság alatt áll, a nevelőszülői jogviszony létesítéséhez gyámjának a hozzájárulása kell.

A nevelőszülőkhöz adandó gyermek hozzájárulása

116. szakasz

A nevelőszülői jogviszony létesítéséhez hozzá kell járulnia a gyermeknek is, ha elmúlt 10 éves, és megvan az ehhez szükséges belátási képessége.

A nevelőszülők általános alkalmassága

A nevelőszülők személyi sajátosságai

117. szakasz

(1) Csak olyan személy lehet nevelőszülő, akiről megállapítják, hogy megvannak azok a személyi sajátosságai, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a gyermekről a gyermek érdekeinek megfelelően fog gondoskodni.

(2) Nem lehet nevelőszülő az a személy:

1. akinek a szülői felügyeletét megszüntették vagy korlátozták;
2. aki teljesen vagy korlátozottan cselekvőképes;
3. akinek olyan betegsége van, amely károsan hathat az általa nevelt gyermekekre;
4. akit a házasság és a család, a nemi szabadság, illetve az élet és a testi épség elleni bűncselekmények körébe tartozó bűncselekmény miatt elítéltek.

A nevelőszülők felkészítése

118. szakasz

(1) Nevelőszülő csak az lehet, akit külön program alapján felkészítettek a nevelőszülői feladatra.

(2) A nevelőszülők felkészítési programját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

II A NEVELŐSZÜLŐI JOGVISZONY HATÁSAI

A nevelőszülő jogai és kötelességei

119. szakasz

(1) A nevelőszülőnek joga és kötelessége a gyermek óvása, gondozása, nevelése és oktatása.

(2) A nevelőszülő külön is köteles arról gondoskodni, hogy a gyermek képessé váljon az önálló életre és munkára.

(3) A nevelőszülőnek a törvénnyel összhangban nevelési díj jár.

A szülők jogai és kötelességei

120. szakasz

A nevelőszülőkhöz adott gyermek szüleinek joguk és kötelességük, hogy képviseljék a gyermeket, hogy kezeljék vagyonát és rendelkezzenek vele, hogy eltartsák a gyermeket, hogy

tartsák vele a kapcsolatot, és döntsenek a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen és megegyezve a nevelőszülővel, kivéve ha szülői felügyeletüket megszüntették vagy korlátozták vagy cselekvőképtelenek, vagy ha olyan szülők, akik egyáltalán nem vagy nem megfelelően gondoskodnak a gyermekről.

III A NEVELŐSZÜLŐI JOGVISZONY MEGSZŪNÉSE

A nevelőszülői jogviszony megszűnésének módja

121. szakasz

(1) A nevelőszülői jogviszony megszűnik, ha:

1. a gyermek betölti 18. életévét;
2. a gyermek nagykorúvá válása előtt teljesen cselekvőképessé válik;
3. a gyermeket örökbe fogadják;
4. a gyermek vagy a nevelőszülő meghal;
5. felbontják.

(2) A nevelőszülő jogviszony legfeljebb a gyermek 26. életévéig meghosszabbítható, ha a gyermek tanulmányokat folytat.

(3) A nevelőszülő halála esetén az a személy, aki vele egy családi közösségben élt, előnyben részesül az új nevelőszülői jogviszony létesítésekor.

A nevelőszülői jogviszony felbontása

122. szakasz

(1) A nevelőszülői jogviszony a gyámhatóság határozatával felbontható.

(2) A gyámhatóság a nevelőszülői jogviszony felbontásáról a nevelőszülőnek, a gyermek szüleinek vagy gyámjának a kérésére vagy közös egybehangzó kérelmükre hozhat határozatot.

(3) A gyámhatóság köteles a nevelőszülői jogviszony felbontásáról dönteni, ha megszűnt az ilyen jogviszony iránti igény vagy ha többé nem felel meg a gyermek érdekeinek.

A jogviszony megszűntének a következményei

123. szakasz

(1) Ha a nevelőszülői jogviszony a nevelőszülő halála vagy felbontás miatt megszűnik, a szülői felügyelet alatt álló gyermekről a szülei gondoskodnak tovább.

(2) Ha a nevelőszülői jogviszony a nevelőszülő halála vagy felbontás miatt megszűnik, a szülői gondoskodást nélkülöző gyermekről való gondoskodásról a gyámhatóság dönt.

Hatodik rész A GYÁMSÁG ÉS A GONDNOKSÁG

I A GYÁMSÁG ÉS A GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉS

Kit kell gyámság, gondnokság alá helyezni

124. szakasz

Gyámság alá szülői gondoskodást nélkülöző gyermeket (gyámolt), gondnokság alá pedig nagykorú cselekvőképtelen személyt (gondnokolt) kell helyezni.

A gyámság, gondnokság alá helyezési határozat

125. szakasz

- (1) A gyámság, gondnokság alá helyezési határozatot a gyámhatóság hozza meg.
- (2) A gyámság, gondnokság alá helyezési határozat kötelezően tartalmazza a gondozási tervet is.
- (3) A gyámhatóság a gyámság, gondnokság alá helyezési határozattal kijelöli a gyámot, gondnokot, és dönt a gyámolt, gondnokolt elhelyezéséről.
- (4) A gyámhatóság a gyámoltat, gondnokoltat először rokoni családba próbálja elhelyezni.
- (5) Ha a gyámoltnak, gondnokoltnak van vagyona, a vagyon összeírásáról és értébecsléséről a gyámhatóság állandó bizottsága gondoskodik.
- (6) Az állandó bizottság munkamódját, összetételét és pénzelését a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

II A GYÁM ÉS A GONDNOK

1. A gyám- és gondnokrendelés

Ki rendelhető gyámul, gondnokul

126. szakasz

- (1) Gyámul, gondnokul olyan személy rendelhető, akinek ehhez megvannak a kellő személyi sajátságai és képességei, és aki vállalja.

(2) Gyámul, gondnokul elsősorban a gyámolt, gondnokolt házastársa, rokona vagy nevelőszülője rendelhető, ha a gyámolt, gondnokolt érdekei mászt nem követelnek.

A gyámolt véleménye

127. szakasz

Ha a gyámolt betöltötte 10. életévét, és megvan a szükséges belátási képessége, javasolhatja, hogy kit rendeljenek gyámjául.

Ki nem rendelhető gyámul, gondnokul

128. szakasz

Nem rendelhető gyámul, gondnokul az a személy:

1. aki teljesen vagy részben cselekvőképtelen;
2. akinek a szülői felügyeletét megszüntették vagy korlátozták;
3. akinek az érdekei ellentétben állnak a gyámolt, gondnokolt érdekeivel;
4. akitől a gyámolttal, gondnokolttal, illetve a gyámolt, gondnokolt szüleivel vagy rokonaival való viszonya miatt nem várható el, hogy e tisztét jól fogja ellátni.

Több személy gyámja, gondnoka

129. szakasz

Ugyanaz a személy több személynek a gyámjául, gondnokául rendelhető, ha ő ezt vállalja, s ha ez megfelel a gyámoltak, gondnokoltak érdekeinek.

Kollektív gyám, gondnok

130. szakasz

Az elszállásolási szolgáltatást nyújtó szociális védelmi intézmény igazgatója vagy dolgozója az intézményben elhelyezettek gyámja, gondnoka lehet, ha ő ezt vállalja, és ez az elhelyezettek érdekében áll.

Közvetlen gyám, gondnok

131. szakasz

(1) A gyámhatóság a gyámság, gondnokság alá helyezett személy érdekében eldöntheti, hogy nem rendel gyámot, gondnokot, hanem e tisztet közvetlenül látja el.

(2) A gyám, gondnok teendőinek közvetlen ellátásáról szóló határozat kijelöli a gyámhatóságnak azt a szakemberét, aki a hatóság nevében a gyám, gondnok tisztét betölti.

(3) Azokat a gyámsági, gondnoksági ügyeket, amelyeknek a jogérvényességéhez gyám, gondnok esetében a gyámhatóság engedélye szükséges, a gyámhatóság szakembere jogérvényesen csak akkor intézheti, ha nem ő a gyámsági, gondnoksági közigazgatási meghatalmazások letéteményese, s csak azokkal a feltételekkel és módon, ahogyan azt a gyám, gondnok tenné.

(4) A gyámhatóság a gondjaira bízott gyámolttal, gondnokolttal csak a családjogi kérdésekben illetékes miniszter jóváhagyásával tehet jognyilatkozatot.

Eseti vagy ügygondnok

132. szakasz

(1) A gyámhatóság úgy dönthet, hogy eseti vagy ügygondnokot rendel ki a gyámoltnak, gondnokoltnak, a szülői felügyelet alatt álló gyermeknek, illetve a cselekvőképes személynek is, ha úgy értékeli, hogy e személyek személyiségének, jogainak vagy érdekeinek az ideiglenes védelme érdekében erre szükség van.

(2) Az 1. bekezdésben említett esetben a gyámhatóság köteles eseti vagy ügygondnokot kirendelni:

1. ismeretlen helyen tartózkodó személynek, ha nincs neki törvényes képviselője vagy meghatalmazottja;
2. a vagyon ismeretlen tulajdonosának;
3. annak a személynek, akinek az érdekei ellentétben állnak törvényes képviselőjének az érdekeivel, illetve azoknak a személyeknek, akiknek ellentétesek az érdekeik, viszont azonos a törvényes képviselőjük (kollíziós gyám, gondnok);
4. a Szerb Köztársaság területén levő vagy vagyonnal rendelkező külföldi állampolgárnak;
5. annak a személynek, aki indokolt okokból követeli eseti vagy ügygondnok kirendelését;
6. más személyeknek, ha azt törvény előírányozza.

(3) Az eseti vagy ügygondnokot kirendelő határozat kijelöli azt a jognyilatkozatot, illetve jognyilatkozati fajtát, amelyet e gondnok minden egyes konkrét eset körülményeitől függően tehet.

2. A gyám, gondnok felmentése

Mikor kell felmenteni

133. szakasz

(1) A gyámhatóság haladéktalanul köteles felmenteni a gyámot, gondnokot, ha megállapítja, hogy bármilyen okból nem látja el tisztét, vagy gyámi, gondnoki jogaival visszaél, illetve

kötelességeit vétkesen elhanyagolja, vagy ha olyan körülmény következett be, ami miatt nem lehetett volna gyámul, gondnokul rendelni.

(2) A gyámhatóság 30 napon belül köteles felmenteni a gyámot, gondnokot, ha megállapítja, hogy kötelességeit lelkiismeretlenül látja el, vagy hogy a gyámolt, gondnokolt számára hasznosabb lenne, ha mást rendelne ki gyámul, gondnokul.

(3) A gyámhatóság 60 napon belül köteles felmenteni a gyámot, gondnokot, ha ő kéri felmentését.

A gyámhatóság kötelessége

134. szakasz

(1) A gyámhatóság az egyik gyám, gondnok felmentésekor köteles idejében eljárni, és új gyám, gondnok kirendeléséről gondoskodni.

(2) Ha a gyámoltnak, gondnokoltnak vagyona van, vagyonának összeírásáról és értékbecsléséről a gyámhatóság állandó bizottsága gondoskodik.

III A GYÁMSÁG, GONDNOKSÁG JOGI HATÁSAI

1. A gyám, gondnok kötelességei

Gondoskodás a gyámoltról, gondnokoltról

135. szakasz

(1) A gyám, gondnok köteles lelkiismeretesen gondoskodni a gyámoltról, gondnokoltról.

(2) A gyámoltról, gondnokoltról való gondoskodás a következőket öleli fel: a személyéről való gondoskodást, képviselétét, az eltartásához szükséges eszközök biztosítását, vagyonának kezelését és a vagyonával való rendelkezést.

A gyámolt, gondnokolt személyéről való gondoskodás

136. szakasz

(1) A gyám köteles gondoskodni róla, hogy a gyámolt óvása, gondozása, nevelése és oktatása révén minél előbb képessé váljon az önálló életvitelre.

(2) A gondnok köteles gondoskodni róla, hogy elháruljanak a gondnokolt cselekvőképességének a megvonási okai, s hogy a gondnokolt minél előbb képessé váljon az önálló életvitelre.

(3) A gyám, gondnok köteles rendszeresen látogatni a gyámoltat, gondnokoltat, s közvetlenül meggyőződni életkörülményeiről.

A gyámolt, gondnokolt képviselése

137. szakasz

- (1) A gyám, gondnok köteles képviselni a gyámoltat, gondnokoltat.
- (2) A gyámolt, gondnokolt cselekvőképessége olyan, mint a szülői felügyelet alatt álló gyermeké.
- (3) A gyám, gondnok úgy képviseli a gyámoltat, gondnokoltat, mint a szülő gyermekét.
- (4) A gyám, gondnok csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával:
  1. dönthet a gyámolt, gondnokolt iskoláztatásáról;
  2. dönthet a gyámolt, gondnokolt esetében szükségesnek ítélt orvosi beavatkozásról;
  3. hagyhatja jóvá a 14 évesnél idősebb gyámolt, gondnokolt jognyilatkozatait;
  4. tehet olyan jognyilatkozatokat, amelyekkel kezeli a 15 évesnél fiatalabb gyámolt által szerzett bevételt, illetve rendelkezik e bevétellel.

A gyámolt, gondnokolt eltartásához szükséges eszközök biztosítása

138. szakasz

- (1) A gyám, gondnok köteles megtenni minden szükséges intézkedést, hogy biztosítsa a gyámolt, gondnokolt eltartásához szükséges eszközöket.
- (2) A gyámolt, gondnokolt eltartásához szükséges eszközök a következőkből biztosíthatók:
  1. a gyámolt, gondnokolt bevételeiből;
  2. a gyámolt, gondnokolt tartására köteles személyektől kapott eszközökből;
  3. a gyámolt, gondnokolt vagyonából;
  4. szociális védelmi eszközökből;
  5. egyéb forrásokból.

A gyámolt, gondnokolt vagyonának kezelése

139. szakasz

- (1) A gyám, gondnok köteles kezelni a gyámolt, gondnokolt nem munkájával szerzett vagyonát.
- (2) A gyám, gondnok a gyámolt, gondnokolt vagyonának a szokásos kezelésével kapcsolatos teendők ellátásában önálló.

(3) A gyám, gondnok csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával láthat el olyan teendőket, amelyek túllépik a gyámolt, gondnokolt vagyona szokásos kezelésének a keretét.

A gyámolt, gondnokolt vagyónával való rendelkezés

140. szakasz

(1) A gyám, gondnok rendelkezik a gyámolt, gondnokolt nem munkájával szerzett vagyónával.

(2) A gyám, gondnok a gyámolt, gondnokolt vagyónával csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával rendelkezhet.

(3) A gyám, gondnok a gyámolt, gondnokolt alaptőkéjét csak a gyámolt, gondnokolt tartására vagy akkor használhatja fel, ha a gyámolt, gondnokolt valamilyen fontos érdeke ezt követeli.

(4) A gyámolt, gondnokolt vagyónából származó bevételek a gyámsági, gondnoksági teendők ellátásával kapcsolatos indokolt kiadások fedezésére, illetve a gyám, gondnok díjazására is felhasználhatók a gyámhatóság döntése alapján.

A gyám, gondnok felelőssége

141. szakasz

(1) A gyám, gondnok felel a gyámsági, gondnoksági teendők ellátása során a gyámoltnak, gondnokoltnak okozott kárért, kivéve, ha bebizonyítja, hogy a kár vétkessége nélkül következett be.

(2) A gyám, gondnok akkor vétkes, ha a kárt szándékosan vagy tudatos gondatlanságból okozta.

(3) Az 1. bekezdés szerinti kárért a gyámhatóság is egyetemlegesen felel.

A gyámhatóság tájékoztatása

142. szakasz

(1) A gyám, gondnok az előző évre vonatkozóan minden naptári év elején (rendszeres beszámoló), amikor azt a gyámhatóság kéri (rendkívüli beszámoló), továbbá a gyámság, gondnokság megszűntével (zárójelentés) köteles jelentést tenni és számot adni munkájáról a gyámhatóságnak.

(2) A gyám, gondnok az előző évre vonatkozó rendszeres beszámolót február végéig köteles benyújtani, a rendkívüli beszámolót pedig a gyámhatóság felkérésének napjától számított 15 napon belül.

(3) A gyám, gondnok beszámolójának adatokat kell tartalmaznia a gyámolt, gondnokolt személyéről, elhelyezési feltételeiről, egészségéről, neveléséről és oktatásáról, továbbá mindenről, ami a gyámolt, gondnokolt személyével kapcsolatban fontos.

(4) A beszámolóban adatokat kell tartalmaznia a gyámolt, gondnokolt vagyonának a kezeléséről, a vagyonnal való rendelkezéséről, a gyámolt, gondnokolt elmúlt időszaki bevételeiről és kiadásairól, továbbá vagyonának végleges állásáról.

(5) A jelentéstétel és a számot adás módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

2. A gyám, gondnok jogai

Költségtérítési jog

143. szakasz

(1) A gyám, gondnok jogosult a gyámsági, gondnoksági teendők ellátása során felmerüli indokolt költségek megtérítésére.

(2) A gyám, gondnok költségeit elsősorban a gyámolt, gondnokolt bevételeiből kell megtéríteni, de csak ha ez nem veszélyezteti a gyámolt, gondnokolt eltartását.

Díjazási jog

144. szakasz

(1) A gyámnak, gondnoknak joga van díjazásra.

(2) A gyám, gondnok díját elsősorban a gyámolt, gondnokolt bevételeiből kell megtéríteni, de csak ha ez nem veszélyezteti a gyámolt, gondnokolt eltartását.

(3) A gyám, gondnok költségtérítésének és díjazásának a feltételeit a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

IV A GYÁMSÁG, GONDNOKSÁG MEGSZŪNÉSE

A gyámság, gondnokság megszűnésének módja

145. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság megszűnik, ha:

1. a gyámolt betölti 18. életévét;
2. a gyámolt nagykorúvá válása előtt teljesen cselekvőképessé válik;
3. a gyámoltat örökbe fogadják;
4. a gyámolt szülőjének jogerős bírósági döntés visszaállítja a szülői felügyeletét, illetve cselekvőképességét, vagy a szülő cselekvőképessé válik;
5. a gondnokolt cselekvőképességét jogerős bírósági döntés visszaállítja;

6. a gyámolt, gondnokolt meghal.

(2) A gyámság akkor is megszűnhet, ha a gyermekről egyáltalán nem vagy nem megfelelően gondoskodó szülő elkezd megfelelő módon gondoskodni a gyermekről.

(3) A gyámság, gondnokság megszűntével megszűnnek a gyám, gondnok jogai és kötelességei.

(4) A gyámság, gondnokság a gyám, gondnok felmentésével vagy halálával nem szűnik meg.

V A CSELEKVŐKÉPESSÉG KIZÁRÁSA VAGY KORLÁTOZÁSA

A cselekvőképesség kizárása

146. szakasz

(1) Ha a nagykorúnak betegség vagy értelmi vagy testi fogyatékoság miatt nincs meg a kellő belátási képessége, s emiatt képtelen magáról, illetve jogainak és érdekeinek a védelméről gondoskodni, cselekvőképessége teljesen kizárható.

(2) Az 1. bekezdés szerinti személy cselekvőképessége olyan, mint egy fiatalabb kiskorúé.

A cselekvőképesség korlátozása

147. szakasz

(1) Ha a nagykorú betegsége vagy értelmi vagy testi fogyatékosága miatt eljárásaival közvetlenül veszélyezteti saját vagy mások jogait és érdekeit, korlátozható a cselekvőképessége.

(2) Az 1. bekezdés szerinti személy cselekvőképessége olyan, mint egy idősebb kiskorúé.

(3) A cselekvőképesség korlátozásáról szóló bírósági döntés meghatározza azt is, hogy a korlátozottan cselekvőképes személy milyen jognyilatkozatokat tehet önállóan, és milyeneket nem.

A cselekvőképesség visszaállítása

148. szakasz

A nagykorú cselekvőképessége visszaállítható, ha megszűnnek azok az okok, amelyek miatt ki kellett zárni vagy korlátozni kellett a cselekvőképességét.

A cselekvőképesség kizárásáról és visszaállításáról való döntés

149. szakasz

(1) A cselekvőképesség kizárásáról vagy visszaállításáról a bíróság nemperes eljárásban dönt.

(2) A cselekvőképességet kizáró vagy visszaállító jogerős bírósági döntést haladéktalanul meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A bírósági döntés bejegyzése a nyilvános könyvekbe

150. szakasz

(1) A cselekvőképességet kizáró vagy visszaállító jogerős bírósági döntést be kell jegyezni a születési anyakönyvbe.

(2) Ha a cselekvőképtelen személynek van ingatlana, az 1. bekezdés szerinti döntést be kell jegyezni az ingatlan-nyilvántartásba is.

Hetedik rész A TARTÁSI KÖTELEZETTSÉG

I A HÁZASTÁRS TARTÁSA

Ki jogosult tartásra

151. szakasz

(1) Az a házastárs, akinek nincs elég megélhetési eszköze, és munkaképtelen vagy munkanélküli, jogosult arra, hogy a másik házastárs - lehetőségeihez képest - eltartsa.

(2) Nem jogosult tartásra az a házastárs, aki a semmis vagy megtámadható házasság megkötésekor ismerte a semmisség vagy megtámadhatóság okát.

(3) Nem jogosult tartásra a házastárs, ha tartási követelésének az elfogadása nyilvánvalóan méltánytalan lenne a másik házastárs iránt.

II AZ ÉLETTÁRS TARTÁSA

Ki jogosult tartásra

152. szakasz

(1) Az az élettárs, akinek nincs elég megélhetési eszköze, és munkaképtelen vagy munkanélküli, jogosult arra, hogy a másik élettárs - lehetőségeihez képest - eltartsa.

(2) Az élettárs tartására értelemszerűen kell alkalmazni e törvénynek a házastársakra vonatkozó rendelkezéseit.

III A GYERMEK ANYJÁNAK TARTÁSA

Ki jogosult tartásra

153. szakasz

(1) Ha a gyermek anyjának nincs elég megélhetési eszköze, a szülést megelőző három hónaptól a szülést követő egy évig jogosult tartásra a gyermek apjával szemben.

(2) Nem jogosult tartásra az anya, ha tartási követelésének elfogadása nyilvánvalóan méltánytalan lenne a gyermek apja iránt.

IV A GYERMEK-, SZÜLŐ- ÉS ROKONTARTÁS

A kiskorú gyermek tartása

154. szakasz

(1) A kiskorú gyermeknek joga van arra, hogy szülei eltartsák.

(2) Ha a gyermek szülei nem élnek vagy nincs elég megélhetési eszközük, a gyermek tartásra jogosult felmenő egyenes ági vérrokonaival szemben.

(3) A kiskorú gyermeknek az a kötelessége, hogy saját keresetéből vagy vagyonából hozzájáruljon tartásának költségeihez, másodlagos a szülők vagy vérrokonok kötelességéhez viszonyítva.

A nagykorú gyermek tartása

155. szakasz

(1) Ha a gyermek nagykorú, munkaképtelen és nincs elég megélhetési eszköze, mindaddig jogosult szüleitől a tartásra, amíg ez az állapot tart.

(2) A rendes tanulmányokat folytató nagykorú gyermek jogosult szüleitől a tartásra lehetőségeikhez mérten, de legfeljebb 26. életévének a betöltéséig.

(3) Az 1. és 2. bekezdés szerinti nagykorú gyermeknek joga van a tartásra egyenes ági felmenő vérrokonaitól - lehetőségeikhez mérten -, ha szülei nem élnek, vagy ha nincs elég megélhetési eszközük.

(4) Nincs joga a tartásra a nagykorú gyermeknek, ha tartási követelésének elfogadása nyilvánvalóan méltánytalan lenne szülei vagy más vérrokonai iránt.

Szülőtartás

156. szakasz

(1) Ha a szülő munkaképtelen és nincs elég megélhetési eszköze, jogosult a tartásra nagykorú gyermekétől vagy más egyenes lemenő ági vérrokonától, illetve a kereső vagy vagyonból bevételhez jutó kiskorú gyermektől, lehetőségeikhez mérten.

(2) Nem jogosult tartásra a szülő, ha tartási követelésének elfogadása nyilvánvalóan méltánytalan lenne a gyermek vagy más vérrokon iránt.

Testvértartás

157. szakasz

A kiskorú testvér jogosult a tartásra nagykorú testvérétől vagy kereső, illetve vagyonból bevételekhez jutó kiskorú testvérétől, ha szülei nem élnek vagy nincs elég megélhetési eszközük.

Örökbefogadáson alapuló rokontartás

158. szakasz

Az örökbefogadáson alapuló rokonok tartására e törvénynek a gyermek, a szülő és más vérrokonok tartására vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

Házasságkötésen alapuló rokontartás

159. szakasz

(1) A kiskorú mostohagyermek jogosult a tartásra mostohaszülőjétől.

(2) Nem jogosult a tartásra a kiskorú mostohagyermek, ha édes szülőjének és mostohaszülőjének a házassága semmissé nyilvánítás vagy felbontás révén megszűnt.

(3) Ha a mostohaszülő munkaképtelen, és nincs elég megélhetési eszköze, nagykorú mostohagyermekének terhére - lehetőségeihez képest - tartásra jogosult.

(4) Nem jogosult tartásra a mostohaszülő, ha tartási követelésének elfogadása nyilvánvalóan méltánytalan lenne a mostohagyermek iránt.

V A TARTÁSDÍJ MEGÍTÉLÉSE ÉS MEGSZŪNÉSE

A tartásdíj megállapításának a kritériumai

160. szakasz

(1) A tartásdíjat a tartásra jogosult szükségletei és a tartásra kötelezett lehetőségei alapján kell megítélni, szem előtt tartva a tartásdíj minimális összegét.

(2) A tartásra jogosult szükségletei életkorától, egészségi állapotától, oktatásától, vagyonától, bevételeitől és a tartásdíj megszabásához fontos egyéb körülményektől függenek.

(3) A tartásra kötelezett lehetőségei bevételeitől, munkába állási és kereseti lehetőségeitől, vagyonától, személyes szükségleteitől, más személyek iránti tartási kötelezettségétől és a tartásdíj megszabásához fontos egyéb körülményektől függenek.

(4) A minimális tartásdíj összege az az összeg, amelyet nevelési díjként vagy a családba fogadott gyermek utáni térítésként a családjogi kérdésekben illetékes minisztérium a törvénnyel összhangban időszakosan megállapít.

A tartásdíj megállapításának a módja

161. szakasz

(1) A tartásdíjat általában pénzben állapítják meg.

(2) A tartás másféleképpen is megállapítható, de csak ha a tartásra jogosult és a tartásra kötelezett ebben megegyezik.

A tartásdíj mértéke

162. szakasz

(1) A tartásra jogosult választhat, hogy a tartásdíj határozott havi pénzösszeg vagy a tartásra kötelezett rendes havi pénzbevételeinek bizonyos százaléka legyen.

(2) Ha a tartásdíjat a tartásra kötelezett rendes havi pénzbevételeinek (kereset, kereseti pótlék, nyugdíj, szerzői tiszteletdíj stb.) a százalékában állapítják meg, a tartásdíj mértéke általában nem lehet kisebb 15, illetve nagyobb 50%-nál, és a tartásra kötelezett rendes havi pénzbevételeinek az adókkal és a kötelező társadalombiztosítási járulékokkal csökkentett összegét kell figyelembe venni.

(3) Ha a tartásra jogosult gyermek, a tartásdíjnak legalább olyan életszínvonalat kell biztosítania a gyermek számára, mint amilyent a tartásra kötelezett szülő élvez.

A tartás tartama

163. szakasz

(1) A tartás határozott vagy határozatlan ideig tarthat.

(2) A házastársi tartás a házasság megszűnése után legfeljebb öt évig tarthat.

(3) A házastársi tartás kivételesen a házasság megszűnését követő öt éven túl is tarthat, ha a tartásra jogosult házastársat különösen indokolt okok gátolják abban, hogy dolgozzon.

A tartásdíj mértékének a megváltoztatása

164. szakasz

A tartásdíj összege növelhető vagy csökkenthető, ha megváltoznak a korábbi döntés meghozatalához alapul szolgáló körülmények.

Kárpótlási jog

165. szakasz

(1) Ha valaki jogi kötelezettség nélkül ténylegesen állta a tartást, az e törvény alapján tartásra kötelezhető személytől kárpótlásra jogosult.

(2) Ha egyidejűleg több személy lett volna köteles a tartásra, kötelezettségük egyetemleges.

A tartási kötelezettségek sorrendje

166. szakasz

(1) A házastárs elsősorban házastársa terhére valósíthatja meg tartási jogát.

(2) A vérrokonok kölcsönösen olyan sorrendben érvényesíthetik tartási jogukat, amilyen öröklési rendjük a törvény alapján.

(3) A házasságon alapuló rokonok kölcsönösen a vérrokonok után érvényesíthetik tartási jogukat.

(4) Ha több tartásra jogosult van, a gyermek tartási jogosultsága előnyt élvez.

(5) Ha egyszerre több személy a tartásra kötelezett, akkor kötelezettségük megoszlik.

A tartás megszűnése

167. szakasz

(1) A tartás megszűnik, ha:

1. időtartama lejár;
2. a tartásra jogosult vagy a tartásra kötelezett meghal.

(2) A tartás megszűnhet, ha:

1. a tartásra jogosult elegendő megélhetési eszközhez jut, kivéve, ha a tartásra jogosult kiskorú gyermek;
2. a tartásra kötelezett nincs többé olyan helyzetben, hogy a tartás terhelhesse vagy a tartás számára nyilvánvalóan méltánytalanná válna, kivéve, ha a tartásra jogosult kiskorú gyermek.

(3) A házastárs tartása akkor is megszűnik, ha a tartásra jogosult új házasságot köt vagy életközösségre lép.

(4) Az a házastárs, akinek a tartásra jogosultsága egyszer megszűnt, nem élhet újra tartási joggal ugyanazzal a házastárssal szemben.

Nyolcadik rész

VAGYONJOGI VISZONYOK

I A HÁZASTÁRSOK VAGYONJOGI VISZONYAI

1. Különvagyon

Szerzés

168. szakasz

(1) A házastárs által házasságkötés előtt szerzett vagyon az ő különvagyona marad.

(2) Az a vagyon, amelyet a házastárs a házasság alatt a közös vagyon megosztása, illetve öröklés, ajándék vagy más, kizárólag jogkeletkeztető jognyilatkozat révén szerez, az ő különvagyona.

A különvagyon kezelése és a vele való rendelkezés

169. szakasz

A házastársak önállóan kezelik különvagyonukat, és önállóan rendelkeznek vele.

Értéknövelés

170. szakasz

(1) Ha a házassági együttélés idején az egyik házastárs különvagyona jelentéktelen mértékben növekedik, a másik házastárs hozzájárulásával arányos pénzösszeget követelhet.

(2) Ha a házassági együttélés idején az egyik házastárs különvagyona jelentős mértékben növekedik, a másik házastárs hozzájárulásával arányosan részesedést követelhet a vagyonból.

2. Közös vagyon

A közös vagyon fogalma

Szerzés

171. szakasz

(1) A házastársak által a házassági együttélés tartama alatt szerzett vagyon az ő közös vagyonuk.

(2) A házastársak házassági szerződéssel másképpen is szabályozhatják vagyoni viszonyaikat.

Szerencsejátékok

172. szakasz

A házastársak által a házassági együttélés tartama alatt szerencsejátékból szerzett vagyon az ő közös vagyonuk, hacsak a nyereményhez jutó házastárs nem bizonyítja, hogy a játékba különvagyonát fektette be.

A szellemi tulajdon joga

173. szakasz

A szellemi tulajdon jogának az érvényesítése révén a házassági együttélés tartama alatt szerzett vagyon a házastársak közös tulajdona.

A közös vagyon kezelése és a vele való rendelkezés

174. szakasz

(1) A házastársak a közös vagyont közösen és egyetértésben kezelik, és így is rendelkeznek vele.

(2) Úgy tekintendő, hogy az egyik házastárs a rendes kezelési teendőket a másik házastárs egyetértésével látja el.

(3) A házastárs a közös vagyonban levő részével nem rendelkezhet, és nem is terhelheti meg élőkkal kötött jognyilatkozattal.

Értéknövelés

175. szakasz

Ha a házassági együttélés megszűntét követően a közös vagyon értéke megnövekedett, a házastársak bármelyike pénzkövetelést támaszthat vagy hozzájárulásához mérten vagyonrészét követelhet a megnövekedett értékből.

Bejegyzés a nyilvános könyvekbe

176. szakasz

(1) Úgy tekintendő, hogy a házastársak megosztották közös vagyonukat, ha az ingatlanokon való jogok nyilvános könyvébe mindkét házastársat társtulajdonosként jegyezték be a megállapított tulajdoni hányaddal.

(2) Úgy tekintendő, hogy a bejegyzés akkor is mindkét házastársra vonatkozik, ha csak egyiküket jegyezték be, kivéve, ha a bejegyzést követően a házastársak írásbeli megegyezést vagy házassági szerződést kötöttek a közös vagyon megosztásáról, vagy ha a házastársaknak az ingatlanra való jogáról bíróság döntött.

A közös vagyon megosztása

A megosztás fogalma

177. szakasz

E törvény értelmében a közös vagyon megosztásának az tekintendő, ha megállapítják mindkét házastársnak a közös vagyonban való társtulajdonosi vagy társmegebízotti hányadát.

A megosztás ideje

178. szakasz

A közös vagyon a házasság tartama és megszűnése után osztható meg.

Megegyezéssel megosztás

179. szakasz

A házastársak megegyezést köthetnek a közös vagyon megosztásáról (megegyezéssel megosztás).

Bírósági megosztás

180. szakasz

(1) Ha a házastársak nem jutnak egyezsége a közös vagyon megosztásáról, a közös vagyont a bíróság osztja meg (bírósági megosztás).

(2) Feltételezhető, hogy a házastársaknak azonos hányada van a közös vagyonban.

(3) Az egyik házastársnak a közös vagyon megteremtésében való nagyobb hányada e házastárs bevételeiből, a háztartási teendők végzéséből, a gyermekekről való gondoskodásból, a vagyon kezeléséből, illetve a közös vagyon értékének megőrzése vagy növelése szempontjából fontos egyéb körülményekből eredhet.

(4) A közös vagyon megteremtésében való nagyobb hányadot ugyanolyan arányban kell megállapítani, mint a házassági együttélés megszűnésének pillanatában való összes jogot és kötelezettséget.

(5) Az egyik házastársnak a közös vagyonba tartozó bizonyos jogban való nagyobb hányada csak akkor állapítható meg, ha ez a jog gazdaságilag önálló a közös vagyon többi jogához viszonyítva, és ez a házastárs e jog megszerzéséhez különvagyonából eredő bevételeivel is hozzájárult.

A megosztás joga

181. szakasz

A közös vagyon megosztásának a joga a házastársakat, a meghalt házastárs örököseit és annak a házastársnak a hitelezőit illeti meg, akinek a különvagyonából nem lehetett kielégíteni a követeléseket.

A házastársak személyes dolgainak a megosztása

182. szakasz

(1) A házastárs személyes dolgai az ő kizárólagos tulajdonát képezik, és nem számítandók be az ő hányadába, kivéve, ha értékük aránytalanul nagy a közös vagyon értékéhez vagy a másik házastárs személyes dolgainak az értékéhez viszonyítva.

(2) Ha az 1. bekezdés szerinti dolgok értéke aránytalanul nagy, csak akkor kerülnek e házastárs kizárólagos tulajdonába, ha beszámítják őket e házastárs vagyoni hányadába.

A gyermeknek szánt dolgok megosztása

183. szakasz

(1) A gyermeknek szánt dolgok annak a szülőnek a kizárólagos tulajdonát képezik, aki a szülői felügyeletet gyakorolja, de nem számítanak be e házastárs vagyoni hányadába.

(2) Ha a szülők a szülői felügyeletet közösen gyakorolják, a gyermeknek szánt dolgokra közös tulajdonjoguk van.

A szakma vagy foglalkozás folytatásához szükséges dolgok megosztása

184. szakasz

Az egyik házastárs szakmájának vagy foglalkozásának a folytatásához szükséges dolgok kizárólag az ő tulajdonát képezik, de beszámítandók vagyoni hányadába.

A háztartási tárgyak megosztása

185. szakasz

Azok a háztartási tárgyak, amelyeket a házassági együttélés megszűntét követően legalább három évig egyik házastárs birtokol, az ő kizárólagos tulajdonát képezik, de beszámítandók vagyoni hányadába.

Felelősség a kötelezettségekért

Felelősség a saját kötelezettségekért

186. szakasz

A házasságkötés előtt vagy után vállalt saját kötelezettségekért a kötelezettségvállaló házastárs felel saját különvagyonával és a közös vagyonban való hányadával.

Felelősség a közös kötelezettségekért

187. szakasz

(1) A házassági együttélés szükségleteinek a kielégítése végett vállalt kötelezettségeikért, továbbá a törvény értelmében mindkét házastársat terhelő kötelezettségeikért a házastársak egyetemlegesen felelnek közös és különvagyonukkal.

(2) Az a házastárs, aki különvagyonából fedezte a közös kötelezettséget, a másik házastártól a közös vagyonban való hányada arányában térítésre jogosult..

3. A házastársak szerződései

Házassági szerződés

188. szakasz

(1) A házastársak, illetve a házasulók meglévő vagy majdani vagyonukkal kapcsolatos vagyoni jogi viszonyukat szerződéssel (házassági szerződés) szabályozhatják.

(2) A házassági szerződést írásban kell megkötni, és bíróval kell hitelesíttetni, a bírónak pedig a hitelesítés előtt fel kell olvasnia a házastársaknak a szerződést, és figyelmeztetnie kell őket arra, hogy ezzel kizárják a törvényes vagyonközösségi rendet.

(3) Az ingatlanokra vonatkozó házassági szerződést be kell jegyezni az ingatlanokra való jogok nyilvános könyvébe.

A közös vagyon kezeléséről és a vele való rendelkezésről szóló szerződés

189. szakasz

(1) A házastársak szerződést köthetnek arról, hogy az egész közös vagyont vagy e vagyon bizonyos részét az egyik házastárs kezeli, és ő rendelkezik vele.

(2) Az 1. bekezdés szerinti szerződés vonatkozhat csak a kezelésre, vagy csak a rendelkezésre, vagy csak bizonyos kezelési és rendelkezési teendőkre.

(3) A kezelés magában foglalja a rendes ügyvitel keretében való rendelkezést is, hacsak a szerződésben másként ki nem kötik.

(4) Ha a közös vagyon kezeléséről és a vele való rendelkezésről szóló szerződés ingatlanra vonatkozik, be kell jegyezni az ingatlanokra való jogok nyilvános könyvébe.

Ajándékozási szerződés

190. szakasz

(1) Ha a házasság felbontás vagy semmissé nyilvánítás következtében megszűnik, a házastársak által a házassági együttélés során egymásnak adományozott szokásos ajándékokat nem kell visszaadni.

(2) Vissza kell azonban adni azokat az ajándékokat, amelyeket a házastársak együttélésük során egymásnak ajándékoztak, ha értékük a házastársak közös vagyonának az értékéhez viszonyítva aránytalanul nagy.

(3) A házastársnak nincs joga visszakövetelni az ajándékot, ha követelésének elfogadása a másik házastárs iránt nyilvánvalóan méltánytalan lenne.

(4) Az ajándékokat olyan állapotban kell visszaadni, amilyenben a házassági együttélés megszűnésének a pillanatában voltak.

II AZ ÉLETTÁRSOK VAGYONJOGI VISZONYAI

Közös vagyon

191. szakasz

(1) Az élettársak által együttélésük során, munkájuk révén megteremtett vagyon kettejük közös vagyona.

(2) Az élettársak vagyoni viszonyaira értelemszerűen alkalmazandók e törvénynek a házastársak vagyoni viszonyaira vonatkozó rendelkezései.

III A GYERMEK ÉS A SZÜLŐK VAGYONJOGI VISZONYAI

A gyermek vagyonának kezelése

192. szakasz

(1) A gyermek a munkájával megteremtett vagyont önállóan kezeli.

(2) A szülőknek joguk és kötelességük, hogy a gyermeknek a nem saját munkájával megteremtett vagyonát kezeljék.

A gyermek vagyonával való rendelkezés

193. szakasz

(1) A gyermek a munkájával megteremtett vagyonnal önállóan rendelkezik.

(2) A szülőknek joguk, hogy a gyermeknek a nem saját munkájával megteremtett vagyonával rendelkezzenek.

(3) A szülők az ingatlan vagyonnal és a nagy értékű ingósággal csak a gyámhatóság előzetes vagy utólagos jóváhagyásával rendelkezhetnek.

(4) A szülők a gyermek vagyonának törzstökéjét csak a gyermek tartására vagy a gyermek valamely más, igen fontos érdekére fordíthatják.

(5) A szülők a gyermek vagyonából eredő bevételeket a maguk eltartására, illetve másik közös kiskorú gyermeküknek az eltartására is fordíthatják.

Lakásjog (habitatío)

194. szakasz

(1) A gyermek és a szülői felügyeletet gyakorló szülő jogosult a gyermek másik szülőjének a tulajdonában levő lakásban való lakásra, ha a gyermeknek és a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek nincs a tulajdonában beköltözhető lakás.

(2) A lakásjog a gyermek nagykorúvá válásáig tart.

(3) A gyermeknek és szülőjének nincs lakásjoga, ha lakásjogi követelésük elfogadása a másik szülő iránt nyilvánvalóan méltánytalan lenne.

IV A CSALÁDHOZ TARTOZÓK VAGYONJOGI VISZONYAI

Közös vagyon

195. szakasz

(1) Az a vagyon, amelyet a házas-, illetve élettársakkal együtt a családi közösségben való együttélés során a családhoz tartozók szereznek munkájukkal, mindannyiuk közös vagyona.

(2) Az 1. bekezdés értelmében családhoz tartozónak a házas-, illetve élettársaknak a velük együtt élő vérrokonai, házasságon alapuló rokonai és örökbefogadáson alapuló rokonai tekintendők.

(3) A családhoz tartozók vagyoni viszonyaira értelemszerűen alkalmazandók e törvénynek a házastársak vagyoni viszonyaira vonatkozó rendelkezései a 176. szakasz 2. bekezdésének (nyilvános könyvbe való bejegyzés) és a 180. szakasz 2. bekezdésének (az egyenlő hányadok feltételezése) a kivételével.

A tulajdonjogi viszonyokat és a kötelmi viszonyokat szabályozó törvények alkalmazása

196. szakasz

A házastársak, az élettársak, a gyermek és a szülők, illetve a családhoz tartozók e törvényben nem szabályozott vagyoni viszonyaira a tulajdonjogi viszonyokat és a kötelmi viszonyokat szabályozó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.

Kilencedik rész

VÉDELEM A CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK ELLEN

A családon belüli erőszak

197. szakasz

(1) A családon belüli erőszak e törvény értelmében az a magatartás, amikor egyik családtag egy másik családtag testi épségét, mentális egészségét vagy nyugalma veszélyezteti.

(2) Családon belüli erőszaknak az 1. bekezdés értelmében különösen a következők tekintendők:

1. testi sértés okozása vagy megkísérlése;
2. félelemkeltés a családtag vagy hozzá közelálló személy megölésével vagy testi épségének megsértésével való fenyegetés révén;
3. nemi kapcsolatra való kényszerítés;
4. nemi kapcsolatra való rábírás vagy nemi kapcsolat 14 évesnél fiatalabb vagy magatehetetlen személlyel;
5. a mozgásszabadság vagy harmadik személyekkel való kommunikálás korlátozása;
6. sértegetés, illetve más szemtelen, arcátlan és rosszindulatú magatartás.

(3) Az 1. bekezdés értelmében családhoz tartozónak a következők tekintendők:

1. a házastársak vagy egykori házastársak;
2. a gyermekek, a szülők és más vérrokonok, házasságon vagy örökbefogadáson alapuló rokonok, illetve nevelőszülői jogviszonyban állók;
3. az ugyanabban a családi háztartásban élő vagy korábban élt személyek;
4. élettársak vagy egykori élettársak;
5. olyan személyek, akik egymással érzelmi vagy nemi kapcsolatban voltak vagy vannak, illetve közös gyermekük van vagy gyermeket várnak, habár sohasem éltek ugyanabban a családi háztartásban.

Védelmi intézkedések

198. szakasz

(1) Az erőszakot alkalmazó családtag ellen a bíróság egy vagy több családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést róhat ki, és ideiglenesen megtilthatja vagy korlátozhatja a másik családtaggal való személyes érintkezését.

(2) A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedések a következők:

1. a családi házból vagy lakásból való kiköltözés elrendelése, függetlenül az ingatlan bérleti vagy tulajdonjogától;
2. a családi házba vagy lakásba való beköltözés elrendelése, függetlenül az ingatlan bérleti vagy tulajdonjogától;
3. a családtag bizonyos távolságra való megközelítésének tilalma;
4. a családtag lakó- vagy munkahelye körüli térség megközelítésének a tilalma;
5. a családtag további zaklatásának a tilalma.

(3) A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés legfeljebb egy évig tarthat.

(4) A bűncselekménnyel vagy szabálysértéssel kapcsolatos előzetes letartóztatásban vagy bármilyen szabadságvesztés-büntetésben eltöltött idő beszámítandó a családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés időtartamába.

A védelmi intézkedés meghosszabbítása

199. szakasz

A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés tartama mindaddig meghosszabbítható, míg meg nem szűnnek elrendelésének az okai.

A védelmi intézkedés megszűnése

200. szakasz

A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés a kijelölt időtartam előtt is megszűnhet, ha megszűnnek elrendelésének az okai.

Tizedik rész CSALÁDJOGI ELJÁRÁSOK

I BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

1. Közös rendelkezések

E törvényrész tartalma

201. szakasz

E törvényrész rendelkezései a különös családjogi peres eljárásokat szabályozzák.

A peres eljárást szabályozó törvény rendelkezéseinek alkalmazása

202. szakasz

Ha e törvény másként nem rendelkezik, a bíróságon folyó családjogi eljárásokra a peres eljárást szabályozó törvény rendelkezései alkalmazandók.

A tanács összetétele

203. szakasz*

(Hatályon kívül helyezve)

Az eljárás sürgőssége

204. szakasz

(1) A családjogi eljárás sürgős, ha gyermekkel vagy szülői felügyeletet gyakorló szülővel kapcsolatos.

(2) A családjogi eljárásban a keresetet nem kell megküldeni az alperesnek válaszadás végett.

(3) A bíróságnak az 1. bekezdés szerinti eljárást szabály szerint legfeljebb két tárgyalási napon be kell fejeznie.

(4) Az első tárgyalási napot a keresetnek vagy a javaslatnak a bíróságra való érkezésétől számított 15 napon belül ki kell tűzni.

(5) A másodfokú bíróság a fellebbezés átvételétől számított 30 napon belül köteles döntést hozni.

Vizsgálati elv

205. szakasz

A bíróság a családjogi eljárásban megállapíthatja a tényeket akkor is, ha azokat a felek nem vitatják, de önállóan maga is vizsgálhatja azokat a tényeket, amelyeket egyik fél sem említett.

A nyilvánosság kizárása

206. szakasz

(1) A családjogi eljárások a nyilvánosság kizárásával folynak.

(2) A bírósági iratok adatai hivatali titkot képeznek, és az eljárásnak mindazok a résztvevői, akik hozzájuthatnak ezekhez az adatokhoz, kötelesek a titkot megőrizni.

Döntés a költségekről

207. szakasz

A családjogi eljárások költségtérítéséről a bíróság szabad mérlegelés alapján, a méltányosság figyelembevételével dönt.

Revízió

208. szakasz

Ha e törvény másként nem rendelkezik, a családjogi eljárásokban mindig engedélyezett a revízió.

2. Eljárás házassági perben

Illetékesség

209. szakasz

Házassági perben az a bíróság illetékes, amelyet a peres eljárást szabályozó törvény kijelöl.

Az eljárás megindítása

210. szakasz

(1) Házasság létezésének vagy nem létezésének a megállapítására, továbbá házasság érvénytelenné nyilvánítására és felbontására vonatkozó eljárás (házassági per) keresettel indítható.

(2) A házasság felbontásának eljárása egyező akaratnyilvánítási javaslattal is indulhat.

Kereset a házasság létezésének vagy nem létezésének a megállapítására

211. szakasz

A házasság létezésének vagy nem létezésének a megállapítására a házastársak, a házasság létezésének vagy nem létezésének a megállapításában jogi érdekekkel bíró személyek és az ügyész nyújthat be keresetet.

Kereset a semmis házasság érvénytelenítésére

212. szakasz

(1) A házasságnak a 31-33. szakaszban, a 34. szakasz 1. bekezdésében, továbbá a 35. és 36. szakaszban foglalt okok miatti érvénytelenítése iránt a házastársak, a házasság érvénytelenné nyilvánításában jogi érdekekkel bíró személyek és az ügyész nyújthat be keresetet.

(2) Az 1. bekezdés szerinti esetekben megszüntét követően is érvénytelenné nyilvánítható a házasság.

(3) A semmis házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtásának joga nem évül el.

A semmisség bizonyítása (korábbi házasság fennállása)

213. szakasz

(1) Az egyik házastárs korábbi házasságának a fennállása idején kötött házasság érvénytelenítése érdekében folyó eljárásban a korábbi házasság fennállását házassági anyakönyvi kivonattal kell bizonyítani.

(2) Ha a felperes a korábbi házasság fennállását nem tudja házassági anyakönyvi kivonattal bizonyítani, a bíróság felszólítja, hogy a megszabott határidőben indítson pert a korábbi házasság létezésének a megállapítására, ha pedig ezt nem teszi meg, úgy tekintendő, hogy visszavonta a keresetet.

(3) Ha az alperes vitatja a házassági anyakönyvbe bejegyzett korábbi házasság érvényességét, a bíróság felszólítja, hogy a megszabott határidőben indítson pert a korábbi házasság érvénytelenítésére, ha pedig ezt nem teszi meg, úgy tekintendő, hogy elállt kijelentésétől.

A semmisség okának utólagos megszűnése (korábbi házasság fennállása)

214. szakasz

A bíróság elutasítja a házasság érvénytelenítése iránti keresetet, ha a korábbi házasság a főtárgyalás berekesztéséig megszűnt.

Kereset a megtámadható házasság érvénytelenítésére (kiskorúság)

215. szakasz

(1) Az a házastárs, aki házasságkötéskor kiskorú volt, a bírósági engedély nélkül megkötött házasság érvénytelenítése iránt a nagykorúvá válásának napját követő egy éven belül nyújthat be keresetet.

(2) A kiskorú házastárs szülei vagy gyámja a bírósági engedély nélkül megkötött házasság érvénytelenítése iránt a kiskorú házastárs nagykorúvá válásáig nyújthat be keresetet.

Kereset a megtámadható házasság érvénytelenítésére (kényszer és tévedés)

216. szakasz

Az a házastárs, aki a házasságot kényszerből vagy tévedésből kötötte meg, a kényszer megszűnésétől vagy a tévedés felismerésétől számított egy évig nyújthat be keresetet a házasság érvénytelenítése iránt.

Kereset a megtámadható házasság érvénytelenítésére (a belátási képesség hiánya)

217. szakasz

Az a házastárs, akinek házasságkötéskor nem volt meg a kellő belátási képessége, és utólag megszerzi e képességét, a belátási képtelenség megszűnését, illetve a cselekvőképességét

visszaállító bírósági döntés jogerőre emelkedését követő egy éven belül keresetet nyújthat be a házasság érvénytelenítésére.

Az örökösök és a gyám, illetve gondnok

218. szakasz

(1) A házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtásának a joga nem száll át a házastársak örökösöire.

(2) A házastársak örökösei folytathatják az eljárást annak megállapítására, hogy a házasság érvénytelenítésének volt alapja.

(3) A kiskorú házastárs gyámja, illetve a cselekvőképtelen házastárs gondnoka a házasság érvénytelenítése iránti keresetet csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyása alapján nyújthatja be.

Házassági bontókereset

219. szakasz

Házassági bontókeresetet mindkét házastárs benyújthat.

Az örökösök és a gyám, illetve gondnok

220. szakasz

(1) A házassági bontókereset benyújtásának a joga nem száll át a házastársak örökösöire.

(2) A házastársak örökösei folytathatják az eljárást annak megállapítására, hogy a házasság felbontásának volt alapja.

(3) Az egyező akaratnyilvánítással házassági bontópert javasoló házastársak örökösei folytathatják az eljárást annak megállapítására, hogy a házasság felbontásának volt alapja.

(4) A cselekvőképtelen házastárs gondnoka házassági bontókeresetet csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával nyújthat be.

Meghatalmazott képviselő

221. szakasz

(1) Ha a házassági perben a keresetet a fél meghatalmazott képviselője nyújtja be, a meghatalmazást hitelesíteni kell, és csakis a házassági perben való képviselésre vonatkozhat.

(2) A meghatalmazásnak adatokat kell tartalmaznia a kereset fajtájára és benyújtási alapjára vonatkozóan.

(3) Az egyező akaratnyilvánítási javaslattal indított házassági bontóperben a házastársaknak nem lehet azonos képviselőjük.

A keresettől való elállás

222. szakasz

A házassági perben a keresettől való elállásnak ugyanolyan a joghatása, mint a kereset visszavonásának.

A kereset visszavonása

223. szakasz

(1) A házassági perben a felperes az alperes beleegyezése nélkül a főtárgyalás berekesztéséig, az alperes beleegyezésével pedig az eljárás jogerős befejezéséig vonhatja vissza a keresetet.

(2) Az egyező akaratnyilvánítással indított házassági bontóperben a javaslatot egyik vagy mindkét házastárs az eljárás jogerős befejezéséig vonhatja vissza.

(3) Ha a keresetnek vagy a javaslatnak az 1. vagy 2. bekezdés értelmében való visszavonására az első fokú ítélet meghozatalát követően kerül sor, a bíróság végzéssel megállapítja, hogy az ítéletnek nincs joghatása, és leállítja az eljárást.

Az ítélet és a bírósági egyezség

224. szakasz

(1) A házassági perben nem mondható ki ítélet mulasztás miatt vagy beismerés vagy lemondás alapján.

(2) A házassági perben a felek nem köthetnek bírósági egyezséget.

Házassági bontóítélet egyező akaratnyilvánítás alapján

225. szakasz

(1) Ha a bíróság úgy értékeli, hogy a megegyezés a gyermek érdekeit szolgálja, a házassági bontóítélet rendelkező részébe iktatja a házastársaknak a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó megegyezését.

(2) A házastársaknak a közös vagyon megosztására vonatkozó megegyezését a házasság egyező akaratnyilvánítás alapján való felbontását kimondó ítélet rendelkező része tartalmazza.

Ítélet a házassági perben

226. szakasz

(1) A bíróság a házassági per ítéletében köteles dönteni a szülői felügyelet gyakorlásáról.

(2) A bíróság a házassági per ítéletében kimondhatja a szülői felügyelet megszüntetését vagy korlátozását.

(3) A bíróság a házassági per ítéletében egy vagy több családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést is kiróhat.

Az ítélet megtámadása

227. szakasz

(1) Az egyező akaratnyilvánítás alapján meghozott házassági bontóítélet csak a peres eljárási szabályok lényeges megsértése vagy amiatt támadható meg, hogy a megegyezés kényszer vagy tévedés eredménye.

(2) A házassági per jogerős ítélete nem támadható meg rendkívüli jogorvoslattal a házasság érvénytelenítését vagy felbontását kimondó rész tekintetében.

A felek halála

228. szakasz

(1) Ha a házassági per tartama alatt egyik vagy mindkét házastárs meghal, az első fokú bíróság végzéssel megállapítja, hogy az eljárás megszűnik.

(2) Az 1. bekezdés rendelkezései nem befolyásolják az örökösöknek azt a jogát, hogy folytassák az eljárást a 218. és a 220. szakasz értelmében.

Közvetítési eljárás

A közvetítési eljárás tartalma

229. szakasz

A közvetítési eljárás (a továbbiakban: közvetítés) a békéltetési kísérlet eljárását (a továbbiakban: békéltetés) és a per megegyezéses befejezésének a megkísérlésére irányuló eljárást (a továbbiakban: egyeztetés) foglalja magában.

Mikor kerül sor közvetítésre

230. szakasz

(1) Közvetítésre rendszerint akkor kerül sor, amikor a házassági pert egyik házastárs keresete indította el.

(2) A házassági perben nem kerül sor közvetítésre, ha:

1. a házastársak egyike nem egyezik bele a közvetítésbe;

2. a házastársak egyikénél hiányzik a belátási képesség;

3. az egyik házastárs tartózkodási helye ismeretlen;

4. az egyik vagy mindkét házastárs külföldön él.

Ki közvetíthet

231. szakasz

(1) Általában a bíróság közvetít

(2) A közvetítésre kitűzött tárgyalásra szóló idézéshez mellékelni kell a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti keresetet is.

(3) A közvetítést irányító bíró az eljárás valamely későbbi szakaszában nem vehet részt a döntéshozatalban, kivéve, ha a közvetítés eredményes volt.

Hogyan folyik a közvetítés

232. szakasz

(1) A házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti kereset átvételét követően a bíróság kitűzi a közvetítési tárgyalást - ezt egyesbíró vezeti.

(2) A közvetítést irányító bíró köteles ajánlani a házastársaknak, hogy vessék alá magukat pszichoszociális tanácsadásnak.

(3) Ha a házastársak beleegyeznek a pszichoszociális tanácsadásba, a bíróság a közvetítést javaslatukra és jóváhagyásukkal átengedi az illetékes gyámhatóságnak, házassági vagy családi tanácsadónak, illetve a családjogi kérdésekben való közvetítésre szakosodott más intézménynek.

(4) A közvetítés átengedésekor csatolni kell a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti keresetet is.

A békéltetés

Mikor kerül sor békéltetésre

233. szakasz

Békéltetésre csak olyan házassági perben kerül sor, amely bontókeresettel indult.

A békéltetés célja

234. szakasz

A békéltetés célja a házastársak között megromlott viszony helyreállítása, hogy ne kerüljön sor konfliktusra és a házasság felbontására.

Idézés békéltetésre

235. szakasz

(1) A békéltetésre meg kell idézni mindkét házastársat.

(2) Meghatalmazottak nem képviselhetik a házastársakat, és nem vehetnek részt a békéltetésben.

Mikor sikeres a békéltetés

236. szakasz

Ha a házastársak kibékülnek, úgy tekintendő, hogy visszavonták a bontókeresetet.

Mikor sikertelen a békéltetés

237. szakasz

(1) Ha a szabályos idézés ellenére egyik vagy mindkét házastárs nem jelenik meg a békéltetésen, úgy tekintendő, hogy a békéltetés nem sikerült, és folytatódik az egyeztetési eljárás.

(2) Ha nem kerül sor kibékülésre az 1. bekezdés értelmében, de a bíróság vagy a közvetítő intézmény úgy értékeli, hogy van esély a kibékülésre, a békéltetés folytatható.

Jegyzőkönyv a békéltetésről

238. szakasz

(1) A bíróság, illetve a közvetítő intézmény a békéltetésről jegyzőkönyvet vezet, mely tartalmazza a házastársak nyilatkozatát arról, hogy kibékültek, illetve arról, hogy a békéltetés sikertelen.

(2) A közvetítő intézmény a békéltetés eredményéről köteles értesíteni azt a bíróságot, amelyhez a bontókeresetet benyújtották, és csatolni a békéltetési jegyzőkönyvet.

A békéltetés tartama

239. szakasz

(1) A bíróság, illetve a közvetítő intézmény a kereset átvételét követő két hónapon belül köteles lefolytatni a békéltetést.

(2) Ha a közvetítő szervezet a bontókereset átvételét követő három hónapon belül nem értesíti a bíróságot a békéltetés eredményeiről, a békéltetési eljárást a bíróság folytatja le.

(3) A bíróság a békéltető tárgyalást köteles úgy kitűzni, hogy a 2. bekezdés szerinti határidő leteltét követő 15 napon belül sor kerüljön rá.

Egyeztetés

Mikor kerül sor egyeztetésre

240. szakasz

A házassági perben egyeztetésre akkor kerül sor, ha a per a házasság érvénytelenítése, illetve felbontása iránti keresettel indult, s a házastársak békéltetése nem sikerült.

Az egyeztetés célja

241. szakasz

(1) Az egyeztetés célja az, hogy a házastársak megromlott viszonya a házasság érvénytelenítése vagy felbontása után konfliktusmentesen oldódjon meg.

(2) A bíróság, illetve a közvetítő intézmény arra törekszik, hogy a házastársak megegyezzenek a szülői felügyelet gyakorlását és a közös vagyon megosztását illetően.

Idézés az egyeztetésre

242. szakasz

Az egyeztetésre mindkét házastársat és képviselőiket is meg kell idézni.

Mikor sikeres az egyeztetés

243. szakasz

(1) Ha a házastársak megegyezésre jutnak a szülői felügyelet gyakorlása és a közös vagyon megosztása tekintetében, az egyeztetés sikeresnek tekintendő.

(2) Ha a házastársak csak a szülői felügyelet gyakorlása vagy csak a közös vagyon megosztása tekintetében jutnak megegyezésre, az egyeztetés részben sikeresnek tekintendő.

(3) Ha az egyeztetés sikeres vagy részben sikeres, a házastársaknak a közös vagyon megosztására vonatkozó megegyezése a házasságot érvénytelenítő vagy felbontó ítélet rendelkező részébe kerül.

(4) Ha az egyeztetés sikeres vagy részben sikeres, a házastársaknak a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó megegyezése akkor kerül a házasságot érvénytelenítő vagy felbontó ítélet rendelkező részébe, ha a bíróság szerint a megegyezés a gyermek érdekeit szolgálja.

Mikor sikertelen az egyeztetés

244. szakasz

(1) Ha egyik vagy mindkét házastárs a szabályos idézés ellenére sem jelenik meg az egyeztetésre, úgy tekintendő, hogy az egyeztetés sikertelen, és folytatódik a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti kereslet szerinti eljárás.

(2) Ha az egyeztetés elmarad az 1. bekezdés értelmében, de a bíróság vagy a közvetítő intézmény szerint van esély a megegyezésre, az egyeztetés tovább folytatható.

Jegyzőkönyv az egyeztetésről

245. szakasz

(1) A bíróság, illetve a közvetítő intézmény az egyeztetésről jegyzőkönyvet vezet, s feltünteti benne a házastársaknak a szülői felügyelet gyakorlására és a közös vagyon megosztására vonatkozó megegyezését, illetve azt, hogy az egyeztetés sikertelen volt.

(2) A közvetítő intézmény az egyeztetés eredményéről köteles tájékoztatni azt a bíróságot, amelyhez a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti kérelmet benyújtották, és csatolni az egyeztetésről szóló jegyzőkönyvet.

Az egyeztetés tartama

246. szakasz

(1) A bíróság az egyeztetést a békéltetési eljárás befejezését, illetve a házasság érvénytelenítése iránti keresetnek a bírósághoz való benyújtását követő két hónapon belül köteles lefolytatni.

(2) A közvetítő intézmény az egyeztetést a békéltetési eljárás befejezését, illetve a házasság érvénytelenítése iránti keresetnek a bírósághoz való benyújtását követő két hónapon belül köteles lefolytatni.

(3) Ha a közvetítő intézmény a békéltetési eljárás befejezését, illetve a házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtását követő három hónapon belül nem értesíti a bíróságot az egyeztetés eredményeiről, az egyeztetési eljárást a bíróság folytatja le.

(4) A bíróság az egyeztetési tárgyalást köteles úgy kitűzni, hogy a 3. bekezdés szerinti határidő leteltét követő 15 napon belül sor kerüljön rá.

3. Eljárás az anyasági és apasági perben

Illetékesség

247. szakasz

Az anyasági és apasági perben az a bíróság illetékes, amelyet a peres eljárást szabályozó törvény kijelöl.

Az eljárás megindítása

248. szakasz

Az anyaság megállapítására és megdöntésére irányuló eljárást (anyasági per), továbbá az apaság megállapítására és megdöntésére, illetve az apaság elismerésének az érvénytelenítésére irányuló eljárást (apasági per) keresettel kell megindítani.

Kereset az anyaság megállapítására

249. szakasz

(1) A gyermek az anyaság megállapítására bármikor nyújthat be keresetet.

(2) Az a nő, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja, anyaságának megállapítása iránt a szüléséről való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

Kereset az anyaság megdöntésére

250. szakasz

(1) A gyermek az anyaság megdöntésére bármikor nyújthat be keresetet.

(2) A születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként bejegyzett nő anyaságának megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy nem ő szülte a gyermeket, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(3) Az a nő, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja, a gyermek anyjaként a születési anyakönyvbe bejegyzett nő anyaságának a megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy ő szülte a gyermeket, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(4) Az e törvény alapján a gyermek apjának tekintendő férfi az anyaság megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy nem a születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként bejegyzett nő szülte a gyermeket, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

Kereset az apaság megállapítására

251. szakasz

(1) A gyermek az apaság megállapítására bármikor nyújthat be keresetet.

(2) Az anya az apaság megállapítása iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy az a férfi, akit ő a gyermek apjának tart, nem ismerte el az apaságot, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(3) Az a férfi, aki állítja, hogy ő a gyermek apja, apaságának megállapítása iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy apaságának elismeréséhez a gyermek anyja

vagy gyámja nem járult hozzá, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

Kereset az apaság megdöntésére

252. szakasz

(1) A gyermek az apaság megdöntésére bármikor nyújthat be keresetet.

(2) Az anya az e törvény alapján a gyermek apjának tekintendő férfi apaságának a megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy nem e férfi a gyermek apja, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(3) Az anya férje apaságának a megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy nem ő a gyermek apja, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(4) Az a férfi, aki állítja, hogy ő a gyermek apja, az e törvény alapján a gyermek apjának tekintendő férfi apaságának a megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy ő a gyermek apja, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

(5) Az orvosi segédlettel fogamzott gyermek apjának tekintett férfi apaságának a megdöntése iránt az arról való tudomásszerzéstől számított egy éven belül, hogy a gyermek nem mesterséges megtermékenyítés következtében fogant, de legkésőbb a gyermek születésétől számított tíz éven belül nyújthat be keresetet.

Kereset az apaság elismerésének az érvénytelenítésére

253. szakasz

(1) Az apai elismerő nyilatkozat, illetve az apai elismerő nyilatkozathoz való hozzájárulás érvénytelenítése iránt a 46-51. szakaszban említett okokból a nyilatkozatot adó személyek, a nyilatkozat érvénytelenítésében jogi érdekkal bíró személyek és az ügyész nyújthat be keresetet.

(2) Az a személy, aki az apai elismerő nyilatkozatot vagy az apai elismerő nyilatkozathoz való hozzájárulását kényszerből vagy tévedésből adta, a nyilatkozat érvénytelenítése iránti keresetet a kényszer megszűnésétől vagy a tévedés belátásától számított egy éven belül nyújthatja be.

A felperes örökösei és gyámja, illetve gondnoka

254. szakasz

(1) Az anyasági és apasági perben való keresetbenyújtás joga nem száll át az örökösökre.

(2) A felperes örökösei folytathatják az annak a megállapítása érdekében megkezdett eljárást, hogy az anyaság vagy az apaság megállapításának vagy megdöntésének, illetve az apai elismerő nyilatkozat érvénytelenítésének volt alapja.

(3) A kiskorú felperes gyámja, illetve a cselekvőképtelen felperes gondnoka anyasági és apasági perben csak a gyámhatóság előzetes jóváhagyásával nyújthat be keresetet.

Az alperes örökösei

255. szakasz

(1) Ha az anyasági és apasági per alperese már nem él, a kereset örökösei ellen nyújtható be.

(2) Ha az alperesnek nincs más örököse, a keresetet a Szerb Köztársaság mint örökös ellen kell benyújtani.

A pertársaság

256. szakasz

(1) Az anyaság megállapítására indított perben a felek a következők: a gyermek és az a nő, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja.

(2) Az anyaság megdöntésére indított perben a felek a következők: a gyermek, az a nő, aki állítja, hogy ő a gyermek anyja, az a nő, akit a születési anyakönyvbe a gyermek anyjaként bejegyeztek és az a férfi, aki e törvény alapján a gyermek apjának tekintendő (szükségszerű és egységes pertársak).

(3) Az apaság megállapítására indított perben a felek a következők: a gyermek, az anya, az a férfi, aki állítja, hogy ő a gyermek apja, továbbá az a férfi, akit az anya tart a gyermek apjának (szükségszerű és egységes pertársak).

(4) Az apaság megdöntésére indított perben a felek a következők: a gyermek, az anya, az a férfi, aki e törvény alapján a gyermek apjának tekintendő és az a férfi, aki állítja, hogy ő a gyermek apja (szükségszerű és egységes pertársak).

(5) Az apai elismerő nyilatkozat érvénytelenítésére indított perben a felek a következők: az apai elismerő nyilatkozatot adó személy, az apai elismerő nyilatkozathoz hozzájáruló személy, az elismerő nyilatkozat érvénytelenítésében jogi érdekkal bíró személy pedig csak akkor, ha fennállnak az elismerés semmisségének a feltételei (szükségszerű és egységes pertársak).

(6) Ha az anyasági és apasági perindító kereset nem terjed ki mindazokra a személyekre, akik az ilyen eljárásban kötelező felek, a bíróság köteles kioktatni a felperest, hogy a keresetet terjessze ki az ellen a személy ellen is, aki nem szerepel benne alperesként, vagy szólítsa fel azt a személyt, hogy újabb felperesként csatlakozzon a keresethez.

(7) Ha a felperes a bíróság által megszabott határidőben nem terjeszti ki a keresetet az eljárás minden olyan személyére, aki kötelező fél az eljárásban, vagy ha ezek a személyek nem csatlakoznak felperesként a keresethez, úgy tekintendő, hogy a keresetet visszavonták, ha pedig a kereset javítás nélkül kerül vissza, akkor a bíróság elveti.

Meghatalmazott

257. szakasz

(1) Ha az anyasági és apasági perben a keresetet a fél meghatalmazottja nyújtja be, a meghatalmazást hitelesíteni kell, és csak az e perben való képviselésre vonatkozhat.

(2) A meghatalmazásnak adatokat kell tartalmaznia a kereset fajtájáról és a keresetindítás alapjáról.

Ítélet és bírósági egyezség

258. szakasz

(1) Az anyasági és apasági perben nem mondható ki ítélet mulasztás miatt vagy beismerés vagy lemondás alapján.

(2) Az anyasági és apasági perben a felek nem köthetnek bírósági egyezséget.

A felek halála

259. szakasz

(1) Ha az anyasági vagy apasági per folyamán a felperes vagy az alperes meghal, az első fokú bíróság végzéssel megállapítja, hogy az eljárást megszünteti.

(2) Az 1. bekezdés rendelkezése nem befolyásolja az örökösöknek azt a jogát, hogy a 254. szakasz 2. bekezdésével összhangban folytassák az eljárást.

Döntés a szülői felügyelet gyakorlásáról vagy megszüntetéséről és a családon belüli erőszak elleni védelemről

260. szakasz

(1) A bíróság az anyasági és apasági per ítéletében köteles dönten a szülői felügyelet gyakorlásáról.

(2) A bíróság az anyasági és apasági per ítéletében dönthet a szülői felügyelet megszüntetéséről vagy korlátozásáról is.

(3) A bíróság az anyasági és apasági per ítéletében egy vagy több családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést is elrendelhet.

4. Eljárás a gyermek jogainak védelmére, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben

Illetékesség

261. szakasz

A gyermek a jogainak védelmére irányuló per, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére irányuló per indítására általános illetékességű bírósághoz vagy a lakó-, illetve tartózkodási helyén területileg illetékes bírósághoz nyújthat be keresetet.

Az eljárás megindítása

262. szakasz

A gyermek jogainak a védelmére irányuló perben és a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére irányuló perben kereset alapján indul eljárás.

Kereset a gyermek jogainak a védelmére

263. szakasz

(1) A gyermek jogainak a védelmére a gyermek, a gyermek szülője, az ügyész és a gyámhatóság nyújthat be keresetet.

(2) A gyermek jogainak a védelme iránti kereset az e törvény által a gyermeknek elismert és más eljárással nem védett bármely jogra vonatkozhat.

(3) Az a jog és kötelesség, hogy a gyermek jogai védelmének az okairól értesítse az ügyészt és a gyámhatóságot, megillet minden gyermekekkel foglalkozó, egészségügyi, oktatási, szociális védelmi és egyéb intézményt, igazságügyi és más állami szervet, egyesületet és polgárt.

Kereset a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére

264. szakasz

(1) A szülői felügyelet gyakorlása iránt a gyermek, a gyermek szülője és a gyámhatóság nyújthat be keresetet.

(2) A szülői felügyelet megszüntetése iránt a gyermek, a másik szülő, az ügyész és a gyámhatóság nyújthat be keresetet.

(3) A szülői felügyelet visszaállítása iránt a 2. bekezdésben felsoroltakon kívül az a szülő is nyújthat be keresetet, akinek a szülői felügyeletét megszüntették.

(4) Az a jog és kötelesség, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének az okairól értesítse az ügyészt és a gyámhatóságot, megillet minden gyermekekkel foglalkozó, egészségügyi, oktatási, szociális védelmi és egyéb intézményt, igazságügyi és más állami szervet, egyesületet és polgárt.

Kollíziós gyám és a gyermek ideiglenes képviselője

265. szakasz

(1) Ha a gyermeknek és törvényes képviselőjének az érdekei ellentétesek, a gyermeket kollíziós gyám képviseli.

(2) Ha a gyermek elmúlt 10 éves, és megvan a kellő belátási képessége, egyedül vagy más személy vagy intézmény révén kérheti a gyámhatóságtól, hogy rendeljen ki neki kollíziós gyámot.

(3) Ha a gyermek elmúlt 10 éves, és megvan a kellő belátási képessége, egyedül vagy más személy vagy intézmény révén kérheti a bíróságtól, hogy rendeljen ki neki ideiglenes képviselőt, mivel neki és törvényes képviselőjének ellentétesek az érdekeik.

A bíróság kötelessége

266. szakasz

(1) A gyermek jogainak védelmére indított perben, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben a bíróság mindig a gyermek érdekeit köteles szem előtt tartani.

(2) Ha a bíróság a gyermek jogainak védelmére indított perben, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben úgy értékeli, hogy a gyermek mint fél nincs a megfelelően képviselve, köteles a gyermeknek ideiglenes képviselőt kirendelni.

(3) Ha a bíróság a gyermek jogainak védelmére indított perben, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben megállapítja, hogy a gyermek mint fél képes saját véleményét formálni, köteles:

1. gondoskodni arról, hogy a gyermek idejében megkapja az összes szükséges információt;
2. engedélyezni a gyermeknek, hogy közvetlenül kifejtse véleményét, és a gyermek véleményének- életkorával és érettségével összhangban -kellő figyelmet szentelni;
3. a gyermek véleményét oly módon és olyan helyen megállapítani, ami összhangban van a gyermek életkorával és érettségével,

kivéve, ha ez nyilvánvalóan ellentétben állna a gyermek érdekeivel.

A kollíziós gyám vagy az ideiglenes képviselő kötelessége

267. szakasz

Ha a kollíziós gyám vagy az ideiglenes képviselő megállapítja, hogy a gyermek jogainak védelmére indított perben, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben olyan gyermeket képvisel, aki képes önálló véleményt formálni, köteles:

1. gondoskodni arról, hogy a gyermek idejében megkapja az összes szükséges információt;
2. megmagyarázni a gyermeknek, milyen következményekkel járhat a jognyilatkozata;
3. közölni a bírósággal a gyermek véleményét, ha a gyermek nem közvetlenül a bírósággal közölte;

kivéve, ha ez nyilvánvalóan ellentétben állna a gyermek érdekeivel.

Mások kötelessége

268. szakasz

(1) A 265-267. szakasz rendelkezései más családjogi bírósági eljárásokban is alkalmazandók, ha a gyermek jogaira vonatkoznak.

(2) A 265-267. szakasz rendelkezéseit kötelesek a másmilyen eljárást folytató szervek is alkalmazni, ha az eljárás a gyermek jogaira vonatkozik.

Az eljárás különleges sürgőssége

269. szakasz

(1) A gyermek jogainak a védelmére és a szülői felügyelet megszüntetésére indított eljárás különösen sürgős.

(2) Az első tárgyalást a keresetnek a bíróságon való átvételétől számított nyolc napon belül ki kell tűzni.

(3) A másodfokú bíróság a fellebbezés átvételétől számított 15 napon belül köteles döntést hozni.

Szakértői lelet és vélemény

270. szakasz

A bíróság a gyermek jogainak a védelméről vagy a szülői felügyelet gyakorlásáról vagy megszüntetéséről való döntés előtt köteles kikérni a gyámhatóság, a családi tanácsadó vagy a családjogi kérdésekben való közvetítésre szakosodott más intézmény szakértői leletét és véleményét.

Ítélet és bírósági egyezség

271. szakasz

(1) A gyermek jogainak a védelmére, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben nem mondható ki ítélet mulasztás miatt vagy beismerés vagy lemondás alapján.

(2) A gyermek jogainak a védelmére, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított perben a felek nem köthetnek bírósági egyezséget.

Döntés a szülői felügyelet gyakorlásáról

272. szakasz

(1) A szülőknek a szülői felügyelet közös vagy önálló gyakorlásáról való megegyezése bekerül a szülői felügyelet gyakorlásáról szóló ítélet rendelkező részébe, ha a bíróság úgy értékeli, hogy a megegyezés a gyermek érdekét szolgálja.

(2) Ha a szülők nem jutottak megegyezésre a szülői felügyelet gyakorlásáról, vagy a bíróság úgy értékeli, hogy megegyezésük nem a gyermek érdekét szolgálja, a közös gyermeknek az egyik szülőre való bízásáról, a másik szülő által a gyermektartáshoz való hozzájárulásról, továbbá a gyermeknek a másik szülővel való kapcsolattartásáról a bíróság dönt.

(3) Ha a bíróság döntést hoz a szülői felügyelet közös vagy önálló gyakorlásáról, a gyermek pedig nem annál a szülőnél van, aki a szülői felügyeletet fogja gyakorolni, a bíróság elrendeli, hogy a gyermeket azonnal át kell adni a szülői felügyelet gyakorlásával megbízott szülőnek.

Döntés a szülői felügyelet gyakorlásáról vagy megszüntetéséről, illetve a családon belüli erőszak elleni védelemről

273. szakasz

(1) A bíróság a gyermek jogainak a védelmére indított per ítéletében dönthet a szülői felügyelet gyakorlásáról vagy megszüntetéséről is.

(2) A bíróság a szülői felügyelet gyakorlására indított per ítéletében dönthet a szülői felügyelet megszüntetéséről vagy korlátozásáról is.

(3) A bíróság a gyermek jogainak a védelmére indított per, illetve a szülői felügyelet gyakorlására vagy megszüntetésére indított per ítéletében egy vagy több családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést is kimondhat.

5. Eljárás az örökbefogadás érvénytelenítésére indított perben

Illetékesség

274. szakasz

Az örökbefogadás érvénytelenítésére indított perben az a bíróság illetékes, amelynek a területén az örökbefogadást intéző gyámhatóság van.

Kereset az örökbefogadás érvénytelenítésére

275. szakasz

(1) Az örökbefogadásnak a 89-103. szakaszban említett okokból való érvénytelenítése iránt az örökbefogadók, az örökbefogadott, az örökbefogadott szülei vagy gyámja, azok a személyek, akiknek az örökbefogadás érvénytelenítése jogi érdekükben áll, továbbá az ügyész nyújthat be keresetet.

(2) Az a személy, aki a gyermek örökbefogadásához kényszerből vagy tévedésből járult hozzá, az örökbefogadás érvénytelenítése iránti keresetet a kényszer megszűnésétől vagy a tévedés belátásától számított egy éven belül nyújthatja be.

Ítélet az örökbefogadás érvénytelenítéséről

276. szakasz

(1) A bíróság az örökbefogadás érvénytelenítéséről szóló ítéletet megküldi az örökbefogadást intéző gyámhatóságnak.

(2) Az örökbefogadást intéző gyámhatóság az 1. bekezdés szerinti ítélet alapján határozatot hoz az örökbefogadott születésének új bejegyzésére vonatkozó határozat semmissé nyilvánításáról.

(3) A 2. bekezdés szerinti határozat alapján az örökbefogadott születésének első bejegyzése válik érvényessé.

6. Eljárás a tartási perben

Illetékesség

277. szakasz

A tartási perben a peres eljárást szabályozó törvény által kijelölt bíróság illetékes.

Az eljárás megindítása

278. szakasz

(1) A tartási perben való eljárás kereset alapján indul.

(2) Tartási keresetet olyan személy nyújthat be, aki e törvény értelmében tartásra jogosult vagy tartásra kötelezett lehet.

(3) Gyermektartási keresetet a gyámhatóság is benyújthat.

A házas- vagy élettárs tartására vonatkozó eljárás megindítása

279. szakasz

(1) A házastárs tartására a házasság fennállása idején, az élettárs tartására pedig az életközösség fennállása idején nyújtható be kereset.

(2) A házastársi tartásra vonatkozó kereset legkésőbb a házassági per főtárgyalásának a berekesztéséig nyújtható be.

(3) Kivételesen az az egykori házastárs, aki indokolt okokból nem nyújtott be tartási keresetet a házassági perben, legkésőbb a házasság megszűntét, illetve a tartás címén utolsóként teljesített adományozás napját követő egy éven belül nyújthat be tartási keresetet.

(4) A 3. bekezdés szerinti esetben a kereset csak akkor fogadható el, ha a tartási joghoz szükséges feltételek a házasság megszűnése idején is megvoltak, és még a tartási per főtárgyalásának a berekesztésekor is megvannak.

(5) Az élettársi tartási kereset az élettársak együttélésének a megszűnését, illetve a tartás címén utolsóként teljesített adományozás napját követő egy éven belül nyújtható be.

Az eljárás különös sürgőssége

280. szakasz

- (1) A tartási perben való eljárás különösen sürgős.
- (2) Az első tárgyalást a keresetnek a bíróságon való átvételétől számított nyolc napon belül ki kell tűzni.
- (3) A másodfokú bíróság a fellebbezés átvételétől számított 15 napon belül köteles döntést hozni.

Eltérés a diszpozíciós elvtől

281. szakasz

A bíróságot a tartási kereset szabta határok nem kötelezik.

A tartás nyilvántartása és dokumentálása

282. szakasz

- (1) A bíróság a tartási ítéletet köteles azonnal eljuttatni a tartásra jogosult lakó-, illetve tartózkodási helye szerinti gyámhatóságnak.
- (2) A gyámhatóság köteles nyilvántartást és dokumentációt vezetni az eltartott személyekről.
- (3) A nyilvántartás és dokumentáció vezetésének módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

7. Eljárás a családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó perben

Illetékesség

283. szakasz

A családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó perben az általános illetékességű bíróságon kívül az a bíróság is illetékes, amelynek a területén annak a személynek a lakó-, illetve tartózkodási helye van, aki ellen az erőszakot elkövették (a továbbiakban: bántalmazott).

Az eljárás megindítása

284. szakasz

- (1) A családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó per kereset alapján indul.

(2) A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés elrendelését, illetve az elrendelt intézkedés meghosszabbítását indítványozó keresetet a bántalmazott családtag, törvényes képviselője, az ügyész és a gyámhatóság nyújthatja be.

(3) A családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedés megszüntetése iránt az a családtag nyújthat be keresetet, akivel szemben az intézkedést elrendelték (a továbbiakban: bántalmazó).

Az eljárás különös sürgőssége

285. szakasz

(1) A családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó perben való eljárás különösen sürgős.

(2) Az első tárgyalást a keresetnek a bíróságon való átvételétől számított nyolc napon belül ki kell tűzni.

(3) A másodfokú bíróság a fellebbezés átvételétől számított 15 napon belül köteles döntést hozni.

A gyámhatóság

286. szakasz

Ha a családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó perbeli eljárást nem a gyámhatóság indította, a bíróság kérheti, hogy nyújtson neki segítséget a szükséges bizonyítékok beszerzésében, és ismertesse véleményét a kért intézkedés célszerűségéről.

Eltérés a diszpozíciós elvtől

287. szakasz

(1) A bíróságot a családon belüli erőszak elleni védelem iránti kereset határai nem kötelezik.

(2) A bíróság elrendelhet olyan családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést is, amilyent nem kértek, ha úgy értékeli, hogy a védelem legjobban ilyen intézkedéssel biztosítható.

A fellebbezés hatása

288. szakasz

A fellebbezés a családon belüli erőszak elleni védelmi intézkedést elrendelő vagy meghosszabbító ítélet végrehajtására nincs halasztó hatállyal.

A családon belüli erőszak nyilvántartása és dokumentálása

289. szakasz

(1) A bíróság a családon belüli erőszak elleni védelemre vonatkozó perben meghozott ítéletet köteles azonnal eljuttatni a bántalmazott, továbbá a bántalmazó lakó-, illetve tartózkodási helye szerinti gyámhatóságnak.

(2) A gyámhatóság köteles nyilvántartást és dokumentációt vezetni a bántalmazott személyekről és a védelmi intézkedés alá vont bántalmazókról.

(3) A nyilvántartás és dokumentáció vezetésének módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

II KÖZIGAZGATÁSI SZERV ELJÁRÁSA

1. Közös rendelkezések

E törvényrész tartalma

290. szakasz

E törvényrész rendelkezései a különleges családjogi közigazgatási eljárásokat szabályozzák.

Az általános közigazgatási eljárást szabályozó törvény alkalmazása

291. szakasz

(1) Ha e törvény másképpen nem rendelkezik, a közigazgatási szerv családjogi eljárására az általános közigazgatási eljárást szabályozó törvény rendelkezései alkalmazandók.

(2) A gyámhatósági eljárásban a szociális szakgondozás és a szociális védelem módszerei is alkalmazandók.

2. A házasságkötés eljárása

Házasságkötési kérelem

292. szakasz

(1) A házasulók írásos vagy szóbeli házasságkötési kérelemmel fordulnak annak a községnek az anyakönyvvezetőjéhez, amelyben házasságot kívánnak kötni.

(2) Az anyakönyvvezető a házasulók szóbeli kérelméről jegyzőkönyvet készít.

(3) A házasulóknak a házasságkötési kérelemhez mellékelniük kell mindkettejük születési anyakönyvi kivonatát, szükség szerint pedig a házasságkötés-engedélyezési eljárás lefolytatásának a bizonyítékát is.

(4) Ha a házasuló korábban volt házas, és ha a születési anyakönyvbe nincs ez bejegyezve, bizonyítékot kell benyújtania arról, hogy korábbi házassága megszűnt.

A házasságkötési kérelem elutasítása

293. szakasz

(1) Az anyakönyvvezető a házasság nyilatkozata és a benyújtott iratok alapján, de más módon is megállapítja, hogy megvannak-e a házasság érvényességéhez e törvényben előírt feltételek.

(2) Ha az anyakönyvvezető megállapítja, hogy nincsenek meg a házasság érvényességéhez e törvényben előírt feltételek, közli a kérelmezőkkel, hogy nem köthetnek házasságot.

(3) Kérésükre az anyakönyvvezető nyolc napon belül köteles írásbeli határozatot hozni a házasságkötési kérelem elutasításáról.

(4) A házasságkötési kérelem elutasításáról szóló határozat ellen a kérelmezők a határozat átvételét követő 15 napon belül fellebbezhetnek a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

A házasságkötési kérelem elfogadása

294. szakasz

Ha az anyakönyvvezető megállapítja, hogy megvannak a házasság érvényességéhez e törvényben előírt feltételek, a házasságkötés napját a házasságkötés napját.

A házasságkötés jogi következményeinek ismertetése

295. szakasz

Az anyakönyvvezető a házasságkötéssel a nyilvánosság kizárásával elbeszélget, és köteles velük ismertetni a házasságkötés jogi következményeit.

Egészségügyi tanácsadás

296. szakasz

(1) Az anyakönyvvezető javasolja a házasságkötés napja előtt kölcsönösen ismerkedjenek meg egészségi állapotukkal, szükség szerint pedig keressék fel a megfelelő egészségügyi intézményt, hogy teljes képet nyerjenek egészségi állapotukról, betegségük diagnózisáról és prognózisáról, gyógykezelésükről és a gyógykezelés eredményeiről.

(2) Az anyakönyvvezető különösen azt ajánlja a házasságkötés napján, hogy ismerkedjenek meg a családtervezés lehetőségeivel és előnyeivel.

Személyi és vagyoni jogi tanácsadás

297. szakasz

(1) Az anyakönyvvezető javasolja a házasságkötés napján, hogy keressék fel a házassági vagy családi tanácsadót, s ismerkedjenek meg a harmonikus házassági és családi élet fontosságával.

(2) Az anyakönyvvezető javasolja a házasulóknak, hogy egyezzenek meg vezetéknevükről.

Elállás

298. szakasz

Ha a kérelmezők nem jelennek meg a megbeszélt időben, távolmaradásukat pedig nem igazolják, az anyakönyvvezető megállapítja, hogy elálltak a házasságkötéstől.

A házasságkötés helye és módja

299. szakasz

(1) A házasságkötésre nyilvánosan, ünnepélyesen, külön e célra előirányzott teremben kerül sor.

(2) A házasságkötő termet megfelelően be kell rendezni, és ki kell tűzni benne a Szerb Köztársaság zászlaját, az anyakönyvvezetőnek pedig a mellén keresztben a Szerb Köztársaság zászlajával megegyező színű szalagot kell viselnie.

(3) Az anyakönyvvezető kivételesen engedélyezheti, hogy a házasságot máshol kössék meg, ha ennek különösen indokolt okai vannak, ha biztosítják a terem ünnepélyességét, és ez nem sérti a házasságkötés méltóságát

A házasságkötés részvevői

300. szakasz

(1) Házasságkötésnél a házasulók, két tanú és az anyakönyvvezető van jelen.

(2) Házasságkötési tanú bárki lehet, aki cselekvőképes.

Házasságkötés meghatalmazott útján

301. szakasz

(1) Ha ennek különösen indokolt okai vannak, a községi közigazgatás határozattal engedélyezheti, hogy a házasságot az egyik házasulónak és a másik házasuló meghatalmazottjának a jelenlétében kössék meg.

(2) A házasságkötési meghatalmazást hitelesíteni kell, és csak a házasságkötésre szólhat.

(3) A meghatalmazásnak tartalmaznia kell a meghatalmazónak, a meghatalmazottnak és a házasságkötésen jelen levő házasulónak az adatait, továbbá a meghatalmazás hitelesítésének a dátumát.

(4) A meghatalmazás a hitelesítés napjától számított 90 napig érvényes.

(5) A meghatalmazott útján való házasságkötésre vonatkozó kérelem elutasításáról szóló határozat ellen a kérelmezők a határozat átvételét követő 15 napon belül fellebbezhetnek a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

A házasságkötés szertartása

302. szakasz

(1) A házasságkötés a házasulók személyazonosságának a megállapításával és az anyakönyvvezető bejelentésével kezdődik, mely szerint házasságkötés végett megjelentek, és hogy házasságkötésük érvényességéhez megvannak az e törvényben előírt feltételek.

(2) Ha a házasságkötés meghatalmazott útján történik, az anyakönyvvezető felolvassa a meghatalmazást.

(3) Amikor az anyakönyvvezető megállapítja, hogy bejelentésére nincs ellenvetés, alkalmi beszédben ismerteti a házasulókkal, a házassággal járó jogokat és kötelelességeket, majd külön-külön mindkettőjüktől megkérdezi, hogy szabad akaratából kíván-e házasságra lépni a másikkal.

(4) A házasulók igenlő nyilatkozatára az anyakönyvvezető bejelenti, hogy a házasságot megkötöttnek nyilvánítja.

(5) Miután a házasságot megkötöttnek nyilvánította, az anyakönyvvezető megkérdezi a házastársakat, milyen megegyezésre jutottak vezetéknevükkel kapcsolatban.

A házasság bejegyzése az anyakönyvbe

303. szakasz

(1) Az anyakönyvvezető a házasságkötést bejegyzi a házassági anyakönyvbe és mindkét házastárs esetében a születési anyakönyvbe.

(2) A házasságnak a házassági anyakönyvbe való bejegyzését a következők írják alá: a házastársak új vezetéknevüket és utónevüket, a meghatalmazott saját vezeték- és utónevét az általa képviselt házastárs neve mellé, a tanúk és az anyakönyvvezető.

(3) Az anyakönyvvezető az aláírást követően átadja a házastársaknak a házassági anyakönyv kivonatát.

Jelentés a házasságkötésről

304. szakasz

(1) Ha a házastársak nem ott születtek, ahol házasságot kötöttek, az anyakönyvvezető a házasságkötésről jelentést küld az illetékes anyakönyvvezetőnek.

(2) Ha külföldi állampolgár kötött házasságot, az anyakönyvvezető a házassági anyakönyv kivonatát elküldi az igazságügyi minisztériumnak, amely a házasságkötésről értesíti a külföldi állam hazánkban levő diplomáciai és konzuli képviselőjét.

(3) Az anyakönyvvezető a 2. bekezdés szerinti esetben a házassági anyakönyvi kivonathoz csatolja a külföldi állampolgár külföldi lakóhelyének az adatait is.

3. Az apaság elismerésének eljárása

Apai elismerő nyilatkozat

305. szakasz

(1) Az apai elismerő nyilatkozatot a gyermekről a születési anyakönyvet vezető anyakönyvvezető előtt kell tenni, és erről jegyzőkönyv készül.

(2) Ha az apai elismerő nyilatkozatot illetéktelen anyakönyvvezetőnek, gyámhatóságon vagy bíróságon adták, az apaság elismerését felvevő szerv a jegyzőkönyvet vagy az apai elismerő nyilatkozatot tartalmazó más iratot haladéktalanul köteles megküldeni annak az anyakönyvvezetőnek, aki a gyermeket bejegyezte a születési anyakönyvbe.

(3) Apai elismerő nyilatkozat nem adható törvényes képviselő vagy meghatalmazott által.

Nyilatkozat az apai elismeréshez való hozzájárulásról

306. szakasz

(1) Ha az anyakönyvvezető apai elismerő nyilatkozatot kap, köteles felhívni az anyát és a gyermeket, illetve az anyát vagy a gyermeket, illetve a gyermek gyámját, hogy 30 napon belül adjanak az apaság elismeréséhez hozzájáruló nyilatkozatot.

(2) Ha az anya a gyermek születésének bejelentésekor feltüntette, hogy a gyermek apjának azt a férfit tekinti, aki később az apai elismerő nyilatkozatot adta, nem kell az 1. bekezdés értelmében hozzájárulását kérni.

Tanácsadás az apának

307. szakasz

Ha az anya és a gyermek, illetve az anya vagy a gyermek, illetve a gyermek gyámja a 306. szakasz 1. bekezdése szerinti felhívástól számított 30 napon belül nem ad semmilyen nyilatkozatot, vagy azt nyilatkozza, hogy elutasítja az apaság elismeréséhez való hozzájárulást, az anyakönyvvezető köteles az apai elismerő nyilatkozatot adó férfit kioktatni arról, hogy joga van az apaság bírósági határozattal való megállapítására.

Tanácsadás az anyának

308. szakasz

(1) Ha az anya házasságon kívüli gyermek születését jelenti be, az anyakönyvvezető köteles kioktatni, hogy joga van megnevezni azt a férfit, akit gyermeke apjának tart.

(2) Ha az anya megnevezi a gyermeke apjának tartott férfit, az anyakönyvvezető köteles felhívni ezt a férfit, hogy 30 napon belül adjon apai elismerő nyilatkozatot.

(3) Ha az anya által gyermeke apjaként megnevezett férfi 30 napon belül nem ad semmilyen nyilatkozatot, vagy kijelenti, hogy nem ő a gyermek apja, az anyakönyvvezető köteles kioktatni az anyát arról, hogy joga van az apaság bírósági határozattal való megállapítására.

Az apaság elismerésének anyakönyvezéséhez szükséges feltételek meglétének a megállapítása

309. szakasz

(1) Az anyakönyvvezető a felek nyilatkozatai és a benyújtott iratok alapján, de más módon is megállapítja, hogy megvannak-e az apaság elismerésének az anyakönyvezéséhez szükséges feltételek.

(2) Az anyakönyvvezető közli az anyával, hogy az általa a gyermek apjaként megnevezett férfi nem ismerte el az apaságot, s erről hivatalos feljegyzést készít.

(3) Az anyakönyvvezető közli az apai elismerő nyilatkozatot adó férfival, hogy nincsenek meg az apaság elismerésének a születési anyakönyvbe való bejegyzéséhez e törvényben előírt feltételek, s erről hivatalos feljegyzést készít.

(4) Ha megállapítja, hogy megvannak az e törvényben előírt feltételek, az anyakönyvvezető bejegyzi az apaság elismerését a születési anyakönyvbe.

Az apaság elismerésének anyakönyvezése

310. szakasz

(1) Az apaság elismerését az az anyakönyvvezető jegyzi be, aki a gyermeket a születési anyakönyvbe bejegyezte.

(2) Az anyakönyvvezető az apaság elismerésének bejegyzését követően kiadja az apának a gyermek születési anyakönyvi kivonatát.

4. Az örökbefogadás eljárása

Az eljárás megindítása

311. szakasz

Az örökbefogadás eljárását a gyámhatóság hivatalból, továbbá a majdani örökbefogadók és a gyermek szülei, illetve gyámja indíthatják meg.

Az örökbefogadók örökbefogadási kérelme

312. szakasz

(1) A majdani örökbefogadók írásos örökbefogadási kérelemmel fordulnak ahhoz a gyámhatósághoz, amelynek területén közös lakó-, illetve tartózkodási helyük van.

(2) Külföldi állampolgárok a családjogi kérdésekben illetékes minisztérium által nyújthatnak be írásos örökbefogadási kérelmet.

(3) A majdani örökbefogadók az örökbefogadási kérelemhez csatolják mindannyiuk születési anyakönyvi kivonatát és örökbefogadási alkalmasságuk egyéb bizonyítékait (az örökbefogadók általános alkalmassága).

A gyermek szülőjének vagy gyámjának örökbeadási kérelme

313. szakasz

(1) A gyermek szülője vagy gyámja ahhoz a gyámhatósághoz nyújt be örökbeadási kérelmet, amelynek a területén a gyermek lakó-, illetve tartózkodási helye van.

(2) A gyermek szülője vagy gyámja az örökbeadási kérelemhez csatolja a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és a gyermek örökbefogadásra való alkalmasságának egyéb bizonyítékait (az örökbefogadandó általános alkalmassága).

(3) Amikor a gyámhatóság megkapja a gyermek szülőjének az örökbeadási kérelmét, köteles javasolni a szülőnek, hogy vegyen részt a gyámhatóság, a családi tanácsadó vagy a családjogi közvetítésre szakosodott más intézmény pszichoszociális tanácsadásán.

(4) A pszichoszociális tanácsadás javasolását követően eltelt bizonyos idő után a gyámhatóság megidézi a szülőt és - ha elmúlt 10 éves - a gyermeket, hogy adjanak írásos nyilatkozatot arról, hogy hozzájárulnak az örökbeadáshoz.

(5) Miután a szülő írásos hozzájáruló nyilatkozatot adott, a gyámhatóság köteles a gyermeknek eseti gondnokot kirendelni, hogy képviselje az örökbefogadási eljárásban.

Az örökbefogadó és az örökbefogadandó általános alkalmassága

314. szakasz

(1) A gyámhatóság a majdani örökbefogadóknak, a gyermek szülőjének vagy gyámjának és magának a gyermeknek a nyilatkozatait, továbbá a mellékelt iratok alapján, de más módon is megállapítja, hogy a majdani örökbefogadók alkalmasak-e az örökbefogadásra (az örökbefogadók általános alkalmassága) és hogy a gyermek alkalmas-e az örökbeadásra (az örökbefogadandó általános alkalmassága).

(2) Az általános alkalmasságot megállapító döntést pszichológus, pedagógus, szociális gondozó, jogász és orvos lelete és szakvéleménye alapján kell meghozni.

(3) A 2. bekezdés szerinti leletet és szakvéleményt a gyámhatóság szakemberei adják.

(4) A gyámhatóság a családi tanácsadó és a családjogi közvetítésre szakosodott egyéb intézmények, illetve az egészségügyi intézmények szakembereinek a véleményét is kikérheti.

Az örökbefogadási, illetve örökbeadási kérelem elutasítása

315. szakasz

(1) A gyámhatóság írásos határozatot hoz az örökbefogadási, illetve az örökbeadási kérelem elutasításáról, ha megállapítja, hogy a kérelmezők alkalmatlanok az örökbefogadásra (az örökbefogadók általános alkalmassága), illetve hogy a gyermek alkalmatlan az örökbefogadásra (az örökbefogadandó általános alkalmassága).

(2) A gyámhatóság az 1. bekezdés szerinti határozatot a szabályos kérelem átvételét követő 60 napon belül köteles meghozni.

(3) A kérelmezők az örökbefogadási, illetve örökbeadási kérelmet elutasító határozat ellen az átvételét követő 15 napon belül fellebbezhetnek a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumnál.

Az egységes örökbefogadási személyi jegyzék

316. szakasz

(1) Amikor megállapítja, hogy a majdani örökbefogadók alkalmasak az örökbefogadásra (az örökbefogadók általános alkalmassága), illetve hogy a gyermek alkalmas az örökbeadásra (az örökbefogadandó általános alkalmassága), a gyámhatóság köteles a majdani örökbefogadók, illetve az örökbefogadandó adatait azonnal beiktatni az egységes örökbefogadási személyi jegyzékbe.

(2) Az egységes örökbefogadási személyi jegyzéket a családjogi védelemre illetékes minisztérium vezeti.

(3) Az egységes örökbefogadási személyi jegyzék az örökbefogadásra alkalmasnak talált majdani örökbefogadóknak (az örökbefogadók általános alkalmassága) és az örökbeadásra alkalmasnak talált gyermekeknek (az örökbefogadandó általános alkalmassága) az adatait tartja nyilván.

(4) Az egységes örökbefogadási személyi jegyzék vezetési módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

A majdani örökbefogadók kiválasztása

317. szakasz

(1) Ha a gyámhatóság megállapította az örökbefogadandó általános alkalmasságát, az egységes örökbefogadási személyi jegyzékből kiválasztja a majdani örökbefogadókat, és erről külön záróhatározatot hoz.

(2) A majdani örökbefogadók kiválasztására nem kerül sor, ha gyermek szülőjének házas-vagy élettársa, illetve a gyermek örökbefogadjának a házas-vagy élettársa fogadja örökbe a gyermeket.

(3) A majdani örökbefogadók kiválasztására nem kerül sor, ha a gyermek örökbefogadói és szülője, illetve gyámja megegyeznek a választásban, s ha a gyámhatóság megállapítja, hogy a megegyezés a gyermek érdekeit szolgálja.

Alkalmazkodás

318. szakasz

(1) Ha a gyámhatóság kiválasztotta a majdani örökbefogadókat, kölcsönös alkalmazkodásuk érdekében köteles hozzájuk küldeni a gyermeket, kivéve, ha az örökbefogadó külföldi állampolgár.

(2) Az alkalmazkodási időszak nem tarthat tovább hat hónapnál.

(3) A gyámhatóság köteles felügyelni a majdani örökbefogadók és a gyermek kölcsönös alkalmazkodásának az eredményességére, és értékeléseiről hivatalos feljegyzéseket készíteni (az örökbefogadók és az örökbefogadandó különleges alkalmassága).

Az örökbefogadási kérelem elutasítása

319. szakasz

(1) A gyámhatóság írásos határozatot hoz az örökbefogadási kérelem elutasításáról, ha megállapítja, hogy a kölcsönös alkalmazkodás nem járt sikerrel.

(2) A kérelmezők az örökbefogadási kérelmet elutasító határozat ellen az átvételét követő 15 napon belül fellebbezhetnek a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumnál.

Az örökbefogadási határozat

320. szakasz

(1) A majdani örökbefogadókat kiválasztó gyámhatóság írásos határozatot hoz az örökbefogadásról, ha:

1. a majdani örökbefogadók alkalmasak az örökbefogadásra (az örökbefogadók általános alkalmassága);
2. a gyermek alkalmas az örökbeadásra (az örökbefogadandó általános alkalmassága);
3. megállapítja, hogy a majdani örökbefogadók és az örökbefogadandó kölcsönös alkalmazkodása sikeres volt (az örökbefogadók és az örökbefogadandó különleges alkalmassága).

(2) Az örökbefogadás az örökbefogadási határozat meghozatalának napján jön létre.

A jogi következmények ismertetése

321. szakasz

(1) A gyámhatóság hivatalos személye a majdani örökbefogadókkal a nyilvánosság kizárásával elbeszélget, és köteles ismertetni velük az örökbefogadással járó jogi következményeket.

(2) Ha ezt a gyermek életkora és érettsége lehetővé teszi, a gyámhatóság hivatalos személye elbeszélgethet vele is, és tájékoztathatja a rá váró örökbefogadásról.

Tanácsadás

322. szakasz

(1) A gyámhatóság hivatalos személye javasolja a majdani örökbefogadóknak, hogy lehetőleg minél előbb mondják el a gyermeknek az igazat eredetéről.

(2) A gyámhatóság hivatalos személye köteles javasolni a majdani örökbefogadóknak, hogy vegyenek részt a gyámhatóság, a családi tanácsadó vagy családjogi közvetítésre szakosodott más intézmény pszichoszociális tanácsadásán.

A nyilvánosság kizárása

323. szakasz

(1) Az örökbefogadási eljárásból a nyilvánosság ki van zárva.

(2) Az örökbefogadási nyilvántartás és dokumentáció adatai hivatali titkot képeznek, és az eljárás minden hozzájuk jutó részvevője köteles a titkot őrizni.

A határozat kézbesítésének helye és módja

324. szakasz

(1) Az örökbefogadási határozatot ünnepélyes keretek között kell átadni maguknak az örökbefogadóknak és a gyermek gyámjának

(2) Az 1. bekezdés szerinti határozatátadáson jelen lehet a gyermek is, ha ezt életkora és érettsége lehetővé teszi.

Határozat a születés új anyakönyvezéséről

325. szakasz

(1) A gyámhatóság az örökbefogadási határozat alapján határozatot hoz az örökbefogadott születésének új bejegyzéséről.

(2) Az örökbefogadott születésének új bejegyzéséről szóló határozat a szülők adatait az örökbefogadók adataival váltja fel.

(3) Az 1. bekezdés szerinti határozat végleges, és érvényteleníti az örökbefogadott születésének korábbi bejegyzését.

Bejegyzés és betekintés az anyakönyvbe

326. szakasz

(1) Az örökbefogadott születésének új bejegyzéséről szóló határozatot haladéktalanul el kell küldeni a gyermekről a születési anyakönyvet vezető anyakönyvvezetőnek.

(2) Az örökbefogadott születésének új bejegyzését követően a gyermek születési anyakönyvébe csak a gyermek és a gyermek örökbefogadói tekinthetnek be.

(3) Mielőtt engedélyezi a gyermeknek a születési anyakönyvbe való betekintést, az anyakönyvvezető köteles elküldeni a gyermeket a gyámhatóság, a családi tanácsadó vagy a családjogi közvetítésre szakosodott más intézmény pszichoszociális tanácsadására.

Az örökbefogadás nyilvántartása és dokumentálása

327. szakasz

(1) A gyámhatóság köteles nyilvántartást és dokumentációt vezetni az örökbe fogadott gyermekekről.

(2) A nyilvántartás és dokumentáció vezetésének módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

A nevelőszülői jogviszony létesítése

328. szakasz

(1) A nevelőszülői jogviszony-létesítési eljárásban értelemszerűen kell alkalmazni e törvénynek az örökbefogadási eljárásról a 311-315, 320., 321., 323. és 324. szakaszban foglalt rendelkezéseit.

(2) A nevelőszülői jogviszonyra vonatkozó nyilvántartás és dokumentáció vezetésének módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

5. A gyámság, gondnokság alá helyezés eljárása

Az eljárás megindítása

329. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság alá helyezés eljárását a gyámhatóság indítja meg hivatalból.

(2) A gyámság, gondnokság alá helyezés eljárásának megindítását egészségügyi, oktatási vagy szociális védelmi intézmények, igazságügyi és más állami szervek, egyesületek és polgárok kezdeményezhetik.

Illetékesség

330. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság alá helyezés eljárására a gyámolandó, gondnokolandó lakó-, illetve tartózkodási helye szerinti gyámhatóság illetékes.

(2) Annak a gyámolandónak, gondnokolandónak az esetében, akinek nem állapítható meg a lakó-, illetve tartózkodási helye, az a gyámhatóság illetékes, amelynek a területén megtalálták.

A nyilvánosság kizárása

331. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság alá helyezési eljárásból a nyilvánosság ki van zárva.

(2) A gyámság, gondnokság alá helyezési nyilvántartás és dokumentáció adatai hivatali titkot képeznek, és az eljárás minden hozzájuk jutó részvevője köteles a titkot őrizni.

Az eljárás sürgőssége

332. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság alá helyezési eljárás sürgős.

(2) A gyámhatóság a gyámolandó, gondnokolandó elszállásolásáról szóló ideiglenes záróhatározatot attól a pillanattól számítva, amikor tudomására jutott, hogy szükség lenne a gyámság, gondnokság alá helyezésre, 24 órán belül köteles meghozni.

(3) Ha a gyámolandónak, gondnokolandónak van vagyona, a gyámhatóság attól a pillanattól számítva, amikor tudomására jutott, hogy szükség lenne a gyámság, gondnokság alá helyezésre, legkésőbb nyolc napon belül köteles összeírni a gyámolandó, gondnokolandó vagyonát.

(4) A gyámhatóság a gyámság, gondnokság alá helyezési határozatot köteles azonnal vagy legkésőbb 30 napon belül meghozni attól a pillanattól számítva, amikor tudomására jutott, hogy szükség lenne a kiskorú gyermek gyámság alá helyezésére, illetve amikor a nagykorú személy cselekvőképességének a kizárásáról szóló bírósági határozatot átvette.

A gyámság, gondnokság alá helyezési határozat

333. szakasz

(1) Ha megállapítja, hogy ennek megvannak a törvényes feltételei, a gyámhatóság meghozza a gyámság, gondnokság alá helyezési határozatot, és haladéktalanul kézbesíti a gyámnak, gondnoknak.

(2) Ha a gyámoltak, gondnokoltak van vagyona, a gyámnak, gondnoknak át kell adni a gyámolt, gondnokolt vagyonát összeíró és értékét felbecslő állandó bizottság jelentését és a vagyont is kezelésre és a vele való rendelkezésre.

(3) A gyámság, gondnokság alá helyezési határozat kijelöli a gyám, gondnok jogait és kötelességeit.

(4) Úgy tekintendő, hogy a gyámság, gondnokság alá helyezési határozat átvételével a gyám, gondnok ismeri jogait és kötelességeit (a gyám, gondnok beiktatása).

(5) A gyámság, gondnokság alá helyezési határozat ellen az átvételét követő 15 napon belül a gyám, gondnok, illetve jogi érdekkal bíró személy fellebbezhet a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

Határozat új gondnok, gyám kirendeléséről

334. szakasz

(1) Ha a korábbi gyámot, gondnokot felmentik vagy meghal, a gyámhatóság határozatot hoz új gyám, gondnok kirendeléséről.

(2) Az 1. bekezdés szerinti határozatra a 333. szakasz rendelkezései alkalmazandók.

Kifogás a gyám, gondnok munkája ellen

335. szakasz

(1) A gyám, gondnok munkájára a gyámhatóságnál a kellő belátási képességgel bíró gyámolt, gondnokolt és a jogi érdekkal bíró személy emelhet kifogást.

(2) A gyámhatóság az 1. bekezdés szerinti kifogásra az átvételét követő 15 napon belül köteles válaszolni.

Határozat a gyám, gondnok felmentéséről

336. szakasz

(1) Ha megállapítja, hogy erre törvényes oka van, a gyámhatóság határozatot hoz a gyám, gondnok felmentéséről, és haladéktalanul kézbesíti a gyámnak, gondnoknak.

(2) A gyám, gondnok felmentéséről szóló határozat ellen az átvételét követő 15 napon belül a gyám, gondnok, illetve jogi érdekkal bíró személy fellebbezhet a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

(3) A korábbi és az új gyám, gondnok között az átadás, illetve az átvétel a gyámság, gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos 333. szakasz szerint történik.

Határozat a gyámság, gondnokság megszűnéséről

337. szakasz

(1) Ha megállapítja, hogy erre törvényes oka van, a gyámhatóság határozatot hoz a gyámság, gondnokság megszűnéséről, és haladéktalanul kézbesíti a gyámnak, gondnoknak és a gyámoltnak, gondnokoltnak.

(2) A gyámság, gondnokság megszűnéséről szóló határozat ellen az átvételét követő 15 napon belül a gyám, gondnok, a belátási képességgel bíró gyámolt, gondnokolt, illetve jogi érdekekkel bíró személy fellebbezhet a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

Kifogás a gyámhatóság munkája ellen

338. szakasz

(1) A gyámhatóság munkája ellen a gyám, gondnok, a belátási képességgel bíró gyámolt, gondnokolt, illetve jogi érdekekkel bíró személy emelhet kifogást.

(2) A kifogást a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz kell benyújtani.

(3) A családjogi kérdésekben illetékes minisztérium az 1. bekezdés szerinti kifogásra az átvételét követő 30 napon belül köteles válaszolni.

Bejegyzés az anyakönyvbe

339. szakasz

(1) A gyámság, gondnokság alá helyezéséről, illetve a gyámság, gondnokság megszűnéséről szóló végleges határozatot haladéktalanul meg kell küldeni a gyámolt, gondnokolt születési anyakönyvét vezető anyakönyvvezetőnek.

(2) Ha a gyámoltnak, gondnokoltnak van ingatlana, az 1. bekezdés szerinti határozatot az ingatlanokon való jogok nyilvános könyvébe is be kell jegyezni.

Nyilvántartás és dokumentáció a gyámság, gondnokság alá helyezéséről

340. szakasz

(1) A gyámhatóság köteles nyilvántartást és dokumentációt vezetni a gyámoltakról, gondnokoltakról.

(2) A nyilvántartás és dokumentáció vezetésének módját a családjogi kérdésekben illetékes miniszter írja elő.

A gyámhatóság egyéb eljárásai

341. szakasz

(1) A gyámhatóság a törvénnyel összhangban egyéb eljárásokat is folytat.

(2) A gyámhatóság határozattal dönt a szülői felügyelet megelőző vagy korrekciós felügyeleti intézkedéseiről, illetve a gyermek személynevének a meghatározásáról és megváltoztatásáról.

(3) A 2. bekezdés szerinti határozat ellen a gyermek szülője az átvételét követő 15 napon fellebbezhet a a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

Tizenegyedik rész A SZEMÉLYNÉV

I KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

Fogalom meghatározás

342. szakasz

- (1) A személynév vezeték- és utónévből áll.
- (2) A személynévet be kell jegyezni a születési anyakönyvbe.
- (3) Mindenki köteles a személynévét használni.

Rövidített személynév

343. szakasz

- (1) Az, akinek a vezeték- vagy utóneve, illetve vezeték- és utóneve több mint három szóból áll, a jogforgalomban köteles rövidített személynévet használni.
- (2) A rövidített személynévről szóló döntést közölni kell a személynév használatára jogosult születési anyakönyvét vezető anyakönyvvezetővel, és be kell jegyezni a születési anyakönyvbe.

II A SZEMÉLYNÉV MEGHATÁROZÁSA

A gyermek utóneve

344. szakasz

- (1) A gyermek utónevét szülei határozzák meg.
- (2) A szülőknek joguk van arra, hogy a gyermek utónevét a születési anyakönyvbe valamelyik vagy mindkét szülő anyanyelvén is bejegyeztessék.
- (3) A szülők szabadon választhatják meg gyermekük utónevét, de nem választhatnak csúfnevet, erkölcsöt sértő nevet vagy a környezet szokásaival és felfogásával ellentétben álló nevet.
- (4) Ha a gyermek szülei nem élnek, ismeretlenek vagy a törvényes határidőben nem adtak nevet gyermeküknek, nem tudnak megegyezni a gyermek nevében, illetve ha csúfnevet, erkölcsöt sértő vagy a környezet szokásaival és felfogásával ellentétben álló nevet választottak, a gyermek utónevét a gyámhatóság határozza meg.

A gyermek vezetékneve

345. szakasz

(1) A gyermek vezetéknevét a szülők határozzák meg az egyik vagy mindkét szülő vezetékneve alapján.

(2) A szülők közös gyermekeiknek nem adhatnak eltérő vezetéknevet.

(3) A gyermek vezetéknevét a gyámhatóság határozza meg, ha szülei nem élnek, ismeretlenek vagy nem tudnak megegyezni a gyermek vezetéknevében.

III A SZEMÉLYNÉV MEGVÁLTOZTATÁSA

Kinek áll jogában a változtatás

346. szakasz

(1) Személynevének megváltoztatására minden olyan személy jogosult, aki betöltötte 15. életévét, és megvan a kellő belátási képessége.

(2) Az a gyermek, aki betöltötte 10. életévét, és megvan a kellő belátási képessége, hozzájárulását adhatja személynevének a megváltoztatásához.

Kinek nem áll jogában a változtatás

347. szakasz

Nincs joga személynevének a megváltoztatására annak:

1. aki ellen hivatalból üldözendő bűncselekmény miatt büntetőeljárás folyik;
2. akit hivatalból üldözendő bűncselekmény miatt elítéltek, amíg büntetését le nem töltötte, vagy amíg az ítélet jogi következményei tartanak;
3. aki személynevének megváltoztatásával valamilyen kötelezettsége alól akar kibújni;
4. aki személynevét csúfnévre, erkölcsöt sértő névre vagy a környezet szokásaival és felfogásával ellentétben álló névre akarja változtatni.

A házastársak vezetéknevének a megváltoztatása

348. szakasz

(1) A házastársak házasságkötéskor a következőképpen egyezhetnek meg:

1. mindketten megtartják saját vezetéknevüket;

2. saját vezetéknevük helyett felveszik a másik házastárs vezetéknevét;
3. saját vezetéknevükhöz a másik házastárs vezetéknevét csatolják, illetve a másik házastárs vezetéknevéhez sajátjukat csatolják.

(2) A házasságkötéskor vezetéknevet változtató házastárs a házasság megszűntét követő 60 napon belül újra felveheti a házasságkötés előtti vezetéknevét.

A gyermek vezetéknevének megváltoztatása

349. szakasz

(1) A gyermek vezetékneve megváltoztatható:

1. az anyaság vagy apaság megállapításával;
2. az anyaság vagy apaság vélelmének megdöntésével.

(2) Az örökbe fogadott gyermek vezetékneve egyik vagy mindkét örökbefogadójának a vezetéknevére változtatható.

(3) Az örökbefogadással vezetéknevet változtató gyermek az örökbefogadás megszűntekor érvénytelenítés útján újra felveheti saját vezetéknevét.

Hatáskör és illetékesség

350. szakasz

(1) A személynév megváltoztatása iránti kérelmet ahhoz a községi közigazgatáshoz kell benyújtani, amelynek a területén a kérelmező lakó-, illetve tartózkodási helye van.

(2) A személynév-változtatási kérelmet átvevő községi közigazgatás a személynév-változtatásnak a születési és a házassági anyakönyvbe való bejegyzése érdekében köteles erről értesíteni az illetékes anyakönyvvezetőt, továbbá a polgárok lakóhely-nyilvántartását vezető szervet.

(3) A személynév-változtatási kérelem elutasításáról szóló határozat ellen a kérelmező az átvételét követő 15 napon belül fellebbezhet a a családjogi kérdésekben illetékes minisztériumhoz.

IV A SZEMÉLYNÉVRE VALÓ JOG VÉDELME

A személynévre való jog sérelme

351. szakasz

A személynévre való jog különösen a következőképpen sérthető meg:

1. a személynév használatára jogosultnak az abban való megakadályozása által, hogy használja személynevét vagy nevének egy részét vagy bármilyen más módon abban való gátolása által, hogy gyakorolja személynévre való jogát (a személynévre való jog gyakorlásának akadályozása és gátolása);

2. a személynév használatára jogosult számára másmilyen személynévnek vagy a név egy részének az adása által, illetve azzal az állítással, hogy a személynév használatára jogosult köteles másmilyen személynevet vagy másmilyen névrészt használni; a személynév használatára jogosultnak másmilyen személynévvel való illetése által, illetve a személynév használatára jogosult személynév-használati jogának bármilyen módon való kétségbe vonásával (a személynévre való jog kétségbe vonása);

3. a személynév használatára jogosult személynevének vagy neve egy részének az elferdítése rövidített, bővített vagy eltérő változat feltüntetése révén, kivéve, ha ez szokásos vagy elkerülhetetlen (a személynév elferdítése);

4. valakinek magának, más személynek, szervezetnek, dolognak vagy jelenségnek a személynév használatára jogosult személynevével vagy neve egy részével való illetése által, másnak arra való felszólításával vagy engedélyezésével, hogy magát a személynév használatára jogosult személynevével vagy nevének egy részével illesse, a személynév használatára jogosult személynevének vagy neve egy részének a másmilyen módon való illetéktelen, a személynév használatára jogosult hozzájárulása nélküli viselésével (a személynév illetéktelen használata).

Hozzájárulás a névhasználathoz

352. szakasz

(1) A személynév használatára jogosult térítés ellenében is hozzájárulhat személynevének vagy neve egy részének engedélyezett célokra való felhasználásához.

(2) A vezetéknev használatához szükség van azoknak a hozzájárulására is, akikre a használatára jogosult vezetékneve vonatkozik (házastárs, gyermek, szülő stb.), ha a névhasználat e személyek jogát sértené.

A hozzájárulás kötött volta

353. szakasz

A személynév egyszeri használatához, bizonyos módon való használatához, illetve bizonyos célra való használatához adott hozzájárulás nem tekinthető újbóli felhasználáshoz, másmilyen módon való felhasználáshoz vagy másmilyen célra való felhasználáshoz adott hozzájárulásnak.

A hozzájárulás visszavonása

354. szakasz

(1) Ha a személynév használatára jogosult fenntartotta magának a hozzájárulás visszavonásának a jogát, a visszavonás megszünteti a személynév-használathoz való hozzájárulást.

(2) A személynév használatára jogosult akkor is visszavonhatja a hozzájárulást, ha nem tartotta fenn magának ezt a jogot, ha személynevének használata az eset körülményeire való tekintettel jelentős mértékben ártana érdekeinek, ezt viszont nem tudhatta előre.

(3) A 2. bekezdés szerinti esetben a károsultnak joga van a hozzájárulás visszavonásából eredő kár megtérítésére.

Keresetek

355. szakasz

Az a személy, akinek a személynévre való jogát megsértették, peres eljárásban kérheti a bíróságtól, hogy:

1. állapítsa meg azt a jogát, hogy saját személynevét használja;
2. rendelje el a jogsértő tárgy eltávolítását, megsemmisítését vagy megváltoztatását, a személynév használatára jogosultnak a személynévre való jogát kétségbe vonó állítás visszavonását vagy valami mást, amire a jogsértő helyzet megszüntetéséhez szükség van;
3. tiltsa meg a jogsértő cselekmény folytatását vagy ismétlését azzal, hogy a cselekmény folytatása vagy megismétlése esetére bizonyos összegnek a sértett javára való fizetését helyezi kilátásba;
4. ítélje meg a vagyoni és nem vagyoni kár megtérítését;
5. ítélje meg a személynév használatából eredő haszonnak egy azzal arányos hányadát, amennyire a személynév használata hozzájárult a haszonhoz.

Aktív legitimáció a személynév használatára jogosult halála után

356. szakasz

Ha a személynév használatára jogosult a jogsértést követően meghalt, vagy ha a jogsértésre a személynév használatára jogosult halálát követően került sor, a személynévre való jog védelmét a meghalt által személynevének védelmére kijelölt személy, illetve a meghalt házastársa, gyermeke és szülője követelheti.

Tizenkettedik rész ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

E törvény alkalmazása

357. szakasz

(1) E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azokra a családjogi viszonyokra is, amelyek a törvény alkalmazásának a megkezdése előtt jöttek létre, hacsak e törvény másként nem rendelkezik.

(2) A házasságról és a családjogi viszonyokról szóló törvény (Az SZSZK Hivatalos Közlönye, 22/80. és 11/88. szám, illetve Az SZK Hivatalos Közlönye, 22/93., 25/93., 35/94., 46/95. és 29/01. szám) rendelkezései alapján indított bírósági és közigazgatási eljárásokat e törvény rendelkezései alapján kell folytatni, kivéve, ha a törvény alkalmazásának megkezdése előtt megszületett az első fokú döntés.

(3) Ha a 2. bekezdés szerinti eljárásban a törvény alkalmazásának megkezdése előtt megszületett az első fokú döntés, az eljárást a házasságról és a családjogi viszonyokról szóló törvény (Az SZSZK Hivatalos Közlönye, 22/80. és 11/88. szám, illetve Az SZK Hivatalos Közlönye, 22/93., 25/93., 35/94., 46/95. és 29/01. szám) rendelkezései alapján kell folytatni.

(4) Ha e törvény alkalmazásának a megkezdése után a 3. bekezdés szerinti első fokú döntést megszüntetik, a további eljárást e törvény rendelkezései alapján kell folytatni.

Örökbefogadás

358. szakasz

(1) Az e törvény alkalmazásának a megkezdése előtt létrejött örökbefogadásra az e törvény alkalmazásának első napja előtt érvényes törvényeket kell alkalmazni.

(2) Az e törvény rendelkezései alapján létrejött örökbefogadás más törvények viszonylatában teljes örökbefogadásnak tekintendő.

Házasság

359. szakasz

(1) Az 1946. május 9-e előtt megkötött házasság érvényes, ha a házasságkötés idején érvényes jogszabályokkal összhangban kötötték.

(2) Az 1941. április 6. és 1946. május 9. közötti időszakban katonai szervek, népfelszabadító bizottságok vagy népbizottságok előtt kötött házasság érvényesnek tekintendő, ha a házasságkötés idején megvoltak az e törvény 15-19. szakaszában említett feltételek, és bejegyezték az anyakönyvekbe, vagy ha a bejegyzést 1947. május 9-éig kérték.

(3) Az 1946. május 9. és 1955. május 5. közötti időszakban anyakönyvvezető vagy más népbizottsági hivatalnok részvételével, de a népbizottság elnökének vagy kijelölt tagjának a jelenléte nélkül kötött házasság megkötésének napjától érvényesnek tekintendő, ha érvényességéhez megvoltak a házassági alaptörvényben (A JSZSZK Hivatalos Lapja, 29/64. szám) foglalt egyéb feltételek.

(4) A 3. bekezdés rendelkezése nem vonatkozik azokra a házasságokra, amelyeket jogerős bírósági ítélet nem létezőnek mondott ki.

A nem peres eljárást szabályozó törvény értelemszerű alkalmazása

360. szakasz

A 11. szakasz 3. bekezdése szerinti eljárásra a külön nem peres eljárás törvényben való szabályozásáig értelemszerűen alkalmazandók a házasságkötés engedélyezésére indított nemperes eljárást szabályozó törvény rendelkezései.

Határidők

361. szakasz

Az e törvényben előírt keresetindítási határidőket kell alkalmazni minden olyan esetben, amelyben a határidők e törvény rendelkezései alapján nem teltek el.

Más törvények és jogszabályok hatályon kívül helyezése

362. szakasz

(1) E törvény alkalmazásának első napjától hatályát veszti házasságról és a családjogi viszonyokról szóló törvény (Az SZSZK Hivatalos Közlönye, 22/80. és 11/88. szám, illetve Az SZK Hivatalos Közlönye, 22/93., 25/93., 35/94., 46/95. és 29/01. szám).

(2) E törvény alkalmazásának első napjától hatályukat veszti az 1. bekezdés szerinti törvény alapján meghozott kísérő jogszabályok.

(3) E törvény alkalmazásának első napjától hatályukat veszti a nem peres eljárásról szóló törvény (Az SZSZK Hivatalos Közlönye, 25/82. és 48/88. szám, illetve Az SZK Hivatalos Közlönye, 46/95. szám) ötödik fejezetének (A szülői felügyelet megszüntetése és visszaállítása) rendelkezései.

E törvény hatálybalépése és alkalmazása

363. szakasz

Ez a törvény a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönyében való közzétételének napját követő nyolcadik napon lép hatályba, és a 203. szakasz 2. és 3. bekezdésének a kivételével, amelyeket 2006. július 1-jétől kell alkalmazni, 2005. július 1-jétől alkalmazandó.